

SISTEMI KOMBËTAR STATISTIKOR

PLANI VJETOR 2023

Për zbatimin e Programit të Statistikave
Zyrtare 2022-2026

Përmbajtja

I. Lista e Shkurtimeve.....	2
II. Hyrje.....	3
III. Objektivat Zhvillimore.....	4
IV. Përmbajtja e Planit Vjetor 2023.....	7
V. Aktivitetet Statistikore	9
Fusha 1 “Statistikat demografike dhe sociale”	10
Tema 1.2 “Puna dhe Kostot e Punës”	12
Fusha 2 “Statistikat Ekonomike ”	16
Fusha 3 “Statistikat Sektoriale”	22
Tema 3.7 “Çmimet”	30
Fusha 4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”	32
Vjetari Statistikor Rajonal	36
CENSET	36
V. Sistemi i menaxhimit të cilësisë.....	40
VI. Integrimi evropian dhe bashkëpunimet ndërkombëtare	43
VII. Burimet financiare dhe njerëzore.....	46
VIII. Analiza SWOT.....	47
VIX. Analiza e risqeve dhe problemet e pritshme për kryerjen e aktiviteteve	50
IX. Notë shpjeguese për përdorimin e Aneksit 1	52
IX. Aneksi 1.....	53
X. Aneksi 2.....	53
XI. Aneksi 3.....	53

I. Lista e Shkurtimeve

AS	Aktivitet Statistikor	NUTS	Nomenklatura e Njësive Territoriale për Statistikat (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
BA	Burim Administrativ	NJEF	Njësi Ekonomike Familjare
CAPI	Intervistë me Kompjuter (Computer Assisted Personal Interview)	OECD	Organizata për Bashkëpunimin Ekonomik dhe Zhvillimin (Organisation for Economic Co-operation and Development)
CATI	Intervistë me telefon (Computer-Assisted Telephone Interviewing)	OZHQ	Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm
CAWI	Intervistë me link (Computer Assisted Web Interview)	NUTS	Nomenklatura e Njësive Territoriale për Statistikat (Nomenclature of Territorial Units for Statistics)
DEGURBA	Klasifikimi i Njësive Administrative Urbane	PRODCOM	Statistikat e Produkteve Industriale (Production Communautaire)
ECB	Banka Qëndrore Evropiane (European Central Bank)	PSZ	Programi i Statistikave Zyrtare
EDP	Procedura e Deficitit të Tejkualuar (Excessive Deficit Procedure)	UNDESA	Departamenti i Kombeve të Bashkuara për Çështjet Ekonomike dhe Sociale
ESA	Sistemi Evropian i Llogarive Kombëtare dhe Rajonale (European system of national and regional accounts)	UNDP	Programi i Zhvillimit të Kombeve të Bashkuara
ESSPROS	Sistemi i Integruar Evropian për Mbrojtjen Sociale (European system of integrated social protection statistics)	VS	Vrojtim Statistikor
FAO	Organizata për Bujqësinë dhe Ushqimin (Food and Agriculture Organization)	SKS	Sistemi Kombëtar Statistikor
FMN	Fondi Monetar Ndërkombëtar	ZC	Zonat e Censit
GDP	Produkti i Brendshëm Bruto (Gross Domestic Product)		
GFS	Statistikat Financiare të Qeverisë (Government Finance Statistics)		
GFSM	Manuali për Statistikat Financiare të Qeverisë (Government Finance Statistics Manual)		
GIS	Sistemi i Informacionit Gjeografik (Geographic information system)		
GSBPM	Manuali për Planifikimin e Fazave të Prodimit Statistikor (Generic Statistical Business Process Model)		
DEGURBA	Klasifikimi i Njësive Administrative Urbane		
ECB	Banka Qëndrore Evropiane (European Central Bank)		
EDP	Procedura e Deficitit të Tejkualuar (Excessive Deficit Procedure)		
ICCS	Klasifikimi Ndërkombëtar të Krimeve për Qëllime Statistikore (International Classification of Crime for Statistical Purposes)		
ICD	Klasifikimi ndërkombëtar për Sëmundjet (International Statistical Classification of Diseases)		
IÇK	Indeksi i Çmimeve të Konsumit		
INSPIRE	Infrastruktura për Informacionin Gjeohapsinor në Evropë		
IOM	Organizata Ndërkombëtare për Migracionin (International Organization for Migration)		
IPA	Instrumenti i paraanëtarësimit		
ISCO	Klasifikimi Ndërkombëtar Standard i Profesioneve (International Standard Classification of Occupations)		

II. Hyrje

Plani Vjetor 2023 i paraqitet për miratim Kuvendit të Shqipërisë në zbatim të neneve 9 dhe 10 të Ligjit nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”. Dokumenti shërben për parashikimin e veprimtarive statistikore në përmbushje të objektivave strategjike dhe rezultateve të pritshme të parashikuara në Ligjin nr. 30/2022 “Për miratimin e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026”.

Dokumentit paraqet aktivitetet statistikore që do të kryhen nga Sistemi Kombëtar Statistikor, INSTAT, Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, gjatë vitit 2023, sipas fushave përkatëse statistikore që mbulojnë, afatet dhe periodicitetet e zbatimit, si dhe indikatorët që do të prodhohen nga zbatimi i këtyre aktiviteteve. Në të njëjtën linjë paraqiten edhe institucionet përgjegjëse për dhënien e informacionit statistikor dhe frekuencën e transmetimit të këtij informacioni. Sipas kërkesave të ligjit për statistikat zyrtare, me qëllim që të sigurohet mbarëvajtja e veprimtarive të parashikuara dhe parandalimi i pengesave të mundshme, dokumenti përmban edhe një analizë të risqeve dhe problemeve të pritshme gjatë vitit 2023.

Për arsye të kërkesave të ligjit nr. 140/2020 “Për censin e popullsisë dhe banesave”, Plani Vjetor 2023 përcakton edhe strukturën e pyetësorit të censit dhe periudhën e zhvillimit të tij në terren.

Plani Vjetor 2023 është në përputhje me dokumentin e ngjashëm, i cili aplikohet nga vendet e tjera anëtare të BE-së, mbështetur në nenin 17 të Rregullores (KE) 223/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 11 mars 2009 “Mbi statistikat evropiane, e cila shfuqizon Rregulloren (KE, Euroatom), Nr. 1101/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit mbi dërgimin e të dhënave, të cilat i nënshtrohen konfidencialitetit statistikor, Zyrës Statistikore të Komuniteteve Evropiane, Rregulloren e Këshillit (KE) Nr. 322/97, Mbi Statistikat e Komunitetit dhe Vendimin e Këshillit 89/382/EEC, Euroatom për krijimin e një komisioni mbi programet statistikore të Komuniteteve Evropiane”.

Për të rritur transparencën dhe besueshmërinë e publikut në statistikat zyrtare, përveç botimit në Fletoren Zyrtare, Plani Vjetor dhe raportet periodike publikohen edhe në faqen zyrtare të INSTAT-it. Legjislacioni shqiptar për statistikat zyrtare parashikon edhe instrumentet e monitorimit të Planit Vjetor. Drejtori i Përgjithshëm i INSTAT i paraqet Këshillit të Statistikave raporte 4-mujore për ecurinë e planit, ndërkohë që Kuvendi i Shqipërisë diskuton raportin vjetor të INSTAT dhe veprimtarisë statistikore në vend. Instrumente të tjera monitoruese të rëndësishme janë rekomandimet e dala nga raportet *Peer Review* dhe raportet vjetore të BE-së për ecurinë e nivelit të përputhshmërisë së Kapitullit 18 “Statistikat” në vendin tonë.

III. Objektivat Zhvillimorë

Objektivat zhvillimorë të Sistemit Kombëtar Statistikor, të parashikuar në Programin e Statistikave Zyrtare 2022-2026 dhe masat prioritare janë:

*Zhvillimi i SKS për të përmbushur plotësisht *acquis communautaire* lidhur me statistikat dhe të mbështesë plotësisht procesin e integritetit Evropian*

- Të përcaktojë kërkesat prioritare që do të mundësojnë progresin drejt *acquis*
- Të sigurojë pavarësinë profesionale të të gjithë prodhuesve të statistikave zyrtare dhe zbatimin e parimeve statistikore
- Prodhimi i treguesve përkatës sipas specifikimeve të përcaktuara nga Eurostat-i

Plotësimi i kërkesave të përdoruesit për statistika zyrtare

- Rritja e përdorimit të të dhënave dhe rekordeve administrative për qëllime statistikore
- Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve të statistikave brenda vendit
- Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve ndërkombëtarë të statistikave
- Të ofrohet qasje e lehtësuar në statistikat zyrtare për të gjithë përdoruesit në një gamë të përshtatshme formatesh dhe sipas praktikave ndërkombëtare

Prodhimi i statistikave zyrtare të një niveli të lartë cilësie, që të përputhen me standardet e pranuar Evropiane dhe ndërkombëtare

- Përmirësimi i cilësisë së të dhënave dhe rekordeve administrative të siguruar nga institucionet përkatëse
- Të ndërtohet, mirëmbahet dhe promovohet menaxhimi i cilësisë dhe sistemi i kontrollit të cilësisë për SKS-në

Rritja e numrit të institucioneve pjesë e Sistemit Kombëtar Statistikor

- Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve për përfitimet si rezultati i funksionimit brenda PSZ
- Vendosja dhe përmirësimi i bashkëpunimit dhe partneritetit mes institucioneve prodhuese të statistikave
- Miratimi i akteve rregullatore nga ana e institucioneve të tjera prodhuese statistikore që të jenë në mbështetje të funksioneve statistikore zyrtare
- Përafrimi dhe zbatimi i mekanizmave që nxisin ndarjen efikase dhe transparente të fondeve publike

Modernizimi i proceseve, metodave, produkteve dhe shërbimeve statistikore për të përmirësuar cilësinë, dorëzimin në kohë dhe efikasitetin në kosto të statistikave zyrtare

- Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për grumbullimin e të dhënave
- Zgjerimi i përdorimit të burimeve jotradicionale të të dhënave të papërpunuara
- Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për përpunimin statistikor dhe ruajtjen dhe shpërndarjen
- Fuqizimi i bashkëpunimit me botën akademike për zhvillimin e metodave të reja, produkteve dhe shërbimeve statistikore
- Zhvillimi i sistemeve të informacionit për të reduktuar ngarkesën e komunikimit dhe për të rritur cilësinë statistikore

Rritja e besimit të publikut në Sistemin Kombëtar Statistikor dhe njohja e tij si strukturë institucionesh me performancë të duhur dhe profesionalisht të pavarur

- Të përftohet një rritje e përdorimit dhe njohurive të produkteve statistikore të SKS-së
- Fuqizimi dhe promovimi i rolit të INSTAT-it në SKS, në rajon dhe arenën ndërkombëtare
- Zbatimi i plotë i dispozitave ligjore dhe praktike për të mbrojtur konfidencialitetin statistikor

Për të matur performancën e Sistemit Kombëtar Statistikor në drejtim të zbatimit të këtyre objektivave, si dhe në përputhje me parashikimet e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026, janë përcaktuar treguesit kyç të performancës me vlerat për vitin bazë 2020 ose 2021 si dhe pritshmëritë për vitin 2023. Gjithashtu, duke qenë se aktivitetet statistikore i dedikohen zbatimit të disa prej këtyre objektivave, është vendosur një urë lidhëse sintetizuese: objektiv strategjik, objektiv specifik, fushë prioritare dhe tregues performance.

Tabelat e mëposhtme paraqesin këtë informacion për secilin objektiv strategjik dhe synimin përmirësues për vitin 2023.

Tabela nr. 1 Objektiv Strategjik 1, aktivitetet statistikore dhe indikatorët e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Treguesite performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektiv strategjik 1: Zhvillimi i SKS për të përmbushur plotësisht <i>acquis communautaire</i> lidhur me statistikat dhe të mbështesë plotësisht procesin e integritimit Evropian	1.1 Të përcaktojë kërkesat prioritare që do të mundësojnë progresin drejt <i>acquis</i>	-4 aktivitete në fushën e Statistikave Sociale dhe Demografike; -6 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike -24 aktivitete në fushën e statistikave Sektoriale -1 aktivitet në fushën e statistikave të Mjedisit dhe Multidomain	1.1 Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën statistikore të Eurostat-it për Shqipërinë	2 989 437	3,000,000
	1.2 Të sigurojë pavarësinë profesionale të të gjithë prodhuesve të statistikave zyrtare dhe zbatimin e parimeve statistikore		1.2 Numri i akteve të reja ligjore të përafuara me <i>acquis</i> (Sipas PKIE)	2	4
	1.3 Prodhimi i indikatorëve përkatës sipas specifikimeve të përcaktuara nga Eurostat-i		1.3 Rekomandime të Eurostatit (nga raporti <i>Peer Review</i> 2018), të zbatuara (në %)	74 %	80%

Tabela nr. 2 Objektiv Strategjik 2, aktivitetet statistikore dhe indikatorët e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektiv strategjik 2: Plotësimi i nivelit të plotë të kërkesave të përdoruesit për statistika zyrtare	2.1- Rritja e përdorimit të të dhënave dhe rekordeve administrative për qëllime statistikore 2.2 Prodhimi i treguesve që të përputhen me nevojat e përdoruesve të statistikave brenda vendit	-33 aktivitete në fushën e statistikave Sociale dhe Demografike -18 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike -45 aktivitete në fushën e Statistikave Sektoriale -9 aktivitete në fushën e Statistikave të Mjedisit dhe Multidomain	2.1 Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën e INSTAT (në %)	124,920	+3%
			2.2 Numri i vizitave në faqen e internetit të INSTAT-it	3,285,976	+10%
			2.3 Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	3.87 (77.3%)	+0.01%
			2.4 Numri i takimeve me përdoruesit (mbledhjet me grupin e përdoruesve, etj.)	2	5
			2.5 Numri treguesve të OZHQ-së të prodhuar nga SKS	56	58
			2.6 Numri i aktiviteteve statistikore të disagreguara në nivel minimal vendor	11	11

Tabela nr. 3 Objektivi Strategjik 3, aktivitetet statistikore dhe Treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Indikatorët e performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektivi strategjik 3: Prodhimi i statistikave zyrtare të një niveli të lartë cilësie, që të përputhen me standardet e pranuar Evropiane dhe ndërkombëtare	3.1. Përmirësimi i cilësisë të të dhënave dhe rekordeve administrative të siguruar nga institucionet përkatëse	-16 aktivitete në fushën e Statistikave Sociale dhe Demografike; -20 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike	3.1 Numri i klasifikimeve statistikore ndërkombëtare të reja të adoptuara në vend	1	2
	3.2 Të ndërtohet, mirëmbahet dhe promovohet menaxhimi i cilësisë dhe sistemi i kontrollit të cilësisë për SKS	-30 aktivitete në fushën e statistikave Sektoriale -2 aktivitete në fushën e statistikave të Mjedisit dhe Multidomain	3.2 Numri i raporteve të cilësisë të publikuara	42	42

Tabela nr. 4 Objektivi Strategjik 4, aktivitetet statistikore dhe Treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektivi strategjik 4: Përfshirja e institucioneve shtesë prodhues në Programin Kombëtar të Statistikave Zyrtare	4.1 Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve për përfitimet si rezultati i funksionimit brenda PKSZ		4.1 Numri i agjencive statistikore në PSZ	3	4
	4.2 Vendorsja dhe përmirësimi i bashkëpunimit dhe partneritetit mes institucioneve prodhues të statistikave		4.2 Numri i institucioneve furnizuese me të dhëna administrative mikro	5	4
	4.3 Miratimi i akteve rregullatore nga ana e institucioneve të tjera prodhuese statistikore që të jenë në mbështetje të funksioneve statistikore zyrtare		4.3 Numri i temave të trajnimeve të organizuara nga INSTAT	12	12
	4.4 Përafrimi dhe zbatimi i mekanizmave që nxisin ndarjen efikase dhe transparente të fondeve publike 4.4 Përfshirja në strukturat organizative të institucioneve publike struktura të veçanta të dedikuara vetëm për prodhimin statistikor		4.4 Numri i regjistrave administrative të përdorur për prodhim statistikor (skedarët mikro që merr INSTAT nga institucionet e tjera)	15	15

Tabela nr. 5 Objektivi Strategjik 5, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektivi strategjik 5: Modernizimi i mëtejshëm i proceseve, metodave, produkteve dhe shërbimeve statistikore për të përmirësuar cilësinë, dorëzimin në kohë dhe efikasitetin në kosto të statistikave zyrtare	5.1 Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për grumbullimin e të dhënave	-6 aktivitete në fushën e Statistikave Sociale dhe Demografike; -9 aktivitete në fushën e Statistikave Ekonomike -23 aktivitete në fushën e statistikave Sektoriale	5.1 Numri i aplikacioneve të ndërtuara/përditësuara për grumbullimin e të dhënave me CATI/CAEËI	3	4
	5.2 Zgjerimi i përdorimit të burimeve jotradicionale të të dhënave të papërpunuara		5.2 Numri i aplikacioneve të ndërtuara/përditësuara me CAPI	8	8
	5.3 Modernizimi i mëtejshëm i sistemeve për përpunimin statistikor dhe ruajtjen dhe shpërndarjen		5.3 Numri i aktiviteteve statistikore tek të cilat do të përdoren softëre	96 (sipas definicionit në PSZ 2017-2021)	99
	5.4 Fuqizimi i bashkëpunimit me botën akademike për zhvillimin e metodave të reja, produkteve dhe shërbimeve statistikore				
	5.5 Zhvillimi i sistemeve të informacionit për të reduktuar ngarkesën e komunikimit dhe për të rritur cilësinë statistikore				

Tabela nr. 6 Objektivi Strategjik 6, aktivitetet statistikore dhe treguesit e performancës

Objektivat strategjikë	Objektiva specifike	Lidhja me fushat statistikore/nr i aktiviteteve statistikore	Treguesit e performancës	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	2023
Objektivi strategjik 6: Rritja e besimit të publikut në SKS dhe njohja e tij si strukturë institucionesh me performancë të duhur dhe profesionalisht të pavarur	6.1 Të përftohet një rritje e përdorimit dhe njohurive të produkteve statistikore të SKS-së	-3 aktivitete në fushën e Statistikave Sociale dhe Demografike; -1 aktivitet në fushën e statistikave Sektoriale	6.1 Përqindja e përdoruesve që shprehin besim/besueshmëri në statistikat kombëtare (në një Anketë)	77.6%	77.7%
	6.2 Fuqizimi dhe promovimi i rolit të INSTAT-it në SKS, në rajon dhe arenën ndërkombëtare		6.2 Numri i referimeve ndaj produkteve të SKS-së në media, p.sh., në gazetatat ditore kryesore ose në televizione	2.500	3.000
	6.3 Zbatimi i plotë i dispozitave ligjore dhe praktike për të mbrojtur konfidencialitetin statistikor		6.3 Numri i eventeve të kryera për ndërgjegjësimin e statistikave	5	10

Tabela nr. 7 Aspektet përmirësuese krahasimisht me vitin bazë 2020 ose 2021

Aspekte përmirësuese	Vlerat për vitin bazë 2020/2021	Vlera e pritshme për vitin 2023	Progresi (në %)
Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën statistikore të Eurostat-it për Shqipërinë	2,989,437	3,000,000	3.5
Numri i të dhënave (data points) të shfaqura në databazën e INSTAT (në %)	124,920	162,396	30
Numri i vizitave në faqen e internetit të INSTAT-it	3,285,976	3,614,573	10
Numri i takimeve me përdoruesit (mbledhjet me grupin e përdoruesve, etj.)	2	5	150
Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	77.3%	77.5%	0.2
Numri i referimeve ndaj produkteve të SKS-së në media, p.sh., në gazetatat ditore kryesore ose në televizione	2,500	3,000	20

IV. Përmbajtja e Planit Vjetor 2023

Ligji për statistikat zyrtare, në nenin 10 të tij, parashikon përmbajtjen e Planit Vjetor sipas strukturës si vijon:

1. Lista e aktiviteteve statistikore dhe afatet kohore gjatë vitit;
2. Lista e burimeve statistikore dhe institucioneve përgjegjëse për dhënien e informacionit;
3. Lista e institucioneve prodhuese të statistikave zyrtare;
4. Analiza e risqeve dhe problemet e pritshme për kryerjen e aktiviteteve;
5. Regjistrat statistikore që do të krijohen, zhvillohen ose mirëmbahen;
6. Aktivitetet dhe Pyetësori i Censit të Popullsisë dhe Banesave.

Censi i Popullsisë dhe Banesave është aktiviteti më i rëndësishëm i vitit, pasi do të mundësojë shtimin dhe përmirësimin e të dhënave statistikore në disa fusha. Për këtë arsye, për të evidentuar më mirë aktivitetet që lidhen me censin, Planit Vjetor 2023 përmban një seksion të veçantë të aksioneve për kryerjen e këtij aktiviteti.

Risitë e Planit Vjetor 2023:

- **Integrimi Evropian dhe Bashkëpunimet Ndërkombëtare.** Planit të PSZ 2023 i janë shtuar seksionet dedikuar Integritit Evropian dhe Bashkëpunimeve Statistikore Ndërkombëtare. Këto seksione paraqesin në mënyrë të përmblendhur informacion mbi situatën aktuale lidhur me këto procese, si dhe në mënyrë më të detajuar planin e aktiviteteve kryesore të parashikuara për vitin 2023 në kuadër të procesit të integritit evropian dhe bashkëpunimit statistikor ndërkombëtar.
- **Kuadri i plotë strategjik.** Planit 2023 parashikon një seksion të mirëfilltë dhe të plotë dedikuar objektivave strategjikë, objektivave specifikë, indikatorëve matës të performancës së SKS-së si dhe lidhjes së aktiviteteve statistikore me këto objektiva. Gjithashtu një qasje krahasimore me vitin bazë 2020 ose 2021 paraqet pritshmëritë për përmirësime në disa aspekte domethënëse për prodhimin statistikor si dhe për funksionimin e Sistemit Kombëtar Statistikorë.
- **Treguesit statistikorë.** Shoqërimi i aktiviteteve me treguesit statistikorë që do të prodhohen nga realizimi i tyre, përbën një element kyç dhe thelbësor për monitorimin e ecures së Planit dhe raportimin e performancës në nivel rezultati.
- **Parashikimi i buxhetit dhe stafit shtesë.** Për të siguruar zbatimin e Planit nevojiten burime financiare dhe njerëzore shtesë. Një seksion i veçantë në brendësi të dokumentit paraqet parashikimin e buxhetit sipas zërave dhe fushave statistikore, si dhe nevojat për staf shtesë, në linjë me kërkesat e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026.
- **Dita e Censit dhe Pyetësi i Censit të Popullsisë dhe Banesave.** Në zbatim të pikës 1 të nenit 4 dhe nenit 7 të ligjit nr.140/2020 “Për censin e popullsisë dhe banesave”, Aneksat nr. 2 dhe nr.3 të Planit Vjetor 2023 përcaktojnë aktivitetet kryesore që do të kryhen për Censin e Popullsisë dhe Banesave dhe elementët kryesorë të pyetësit të Censit

V. Aktivitetet Statistikore

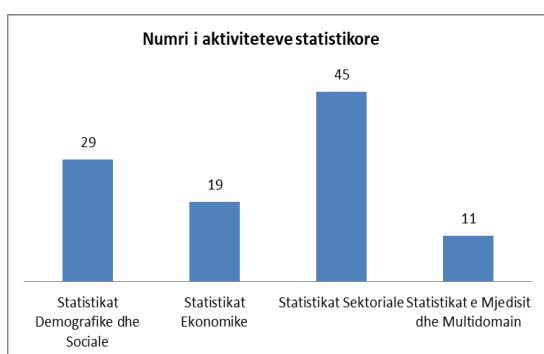
Lista e aktiviteteve statistikore paraqitet duke ndjekur strukturën e klasifikimit të fushave dhe temave statistikore, të parashikuara në Shtojcën 1 të Ligjit nr. 17/2018 “Për statistikën zyrtare” si dhe duke ruajtur linjën e klasifikimeve të fushave statistikore e temave përkatëse, të përcaktuara në Programin e Statistikave Zyrtare 2022-2026. Ashtu siç përmendet më lart, përjashtim është bërë për pjesën e Censit të Popullsisë dhe Banesave dhe Censin e Bujqësisë, ku lista e aktiviteteve është pasqyruar në seksione të veçantë të dokumentit.

Për vitin 2023 janë planifikuar të realizohen 104 aktivitete statistikore. Numri i aktiviteteve sipas agjencive statistikore përgjegjëse për realizimin e tyre sipas fushave të mbulimit dhe kompetencës rezulton të jetë:

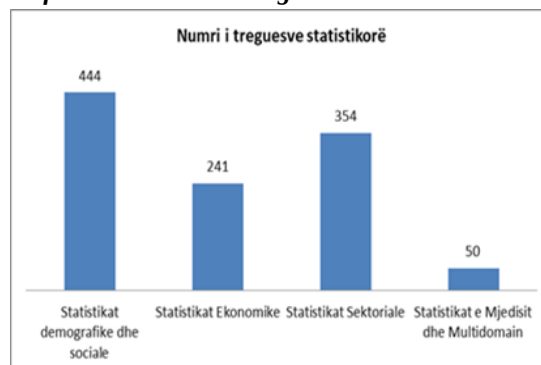
➤	INSTAT	- 93 aktivitete statistikore
➤	Banka e Shqipërisë	- 9 aktivitete statistikore
➤	Ministria e Financave dhe Ekonomisë	- 2 aktivitete statistikore

Grafikët e mëposhtëm paraqesin numrin e aktiviteteve të planifikuara për tu realizuar gjatë vitit 2023 dhe numrin e treguesve statistikorë sipas fushave statistikore:

Grafiku nr.1: Numri i aktiviteteve statistikore

Grafiku nr.2: Numri i treguesve statistikorë

Informacion më i detajuar rreth aktiviteteve statistikore të parashikuara për tu realizuar gjatë vitit 2023 jepet në seksionet e mëposhtme sipas fushave statistikore, si dhe në Aneksin nr. 1 të këtij dokumenti, ku aktivitetet janë shoqëruar me informacion të kategorive:

- Lloji i aktivitetit;
- Tipi i aktivitetit;
- Periodiciteti i aktivitetit;
- Treguesit statistikorë;
- Institucioni përgjegjës për prodhimin e të dhënave;
- Institucioni përgjegjës për furnizimin me të dhëna;
- Afati i grumbullimit të të dhënave;
- Afati i përpunimit të të dhënave;
- Afati i publikimit të të dhënave;

- Risqet dhe nivelet e risqeve;
- Burimet e financimit.

Fusha 1 “Statistikat demografike dhe sociale”

Statistikat sociale përfshijnë një sërë fushash që lidhen me statistikën e: popullsisë, tregut të punës dhe pagave, arsimit, shëndetësisë, të ardhurave dhe shpenzimeve të konsumit dhe përdorimit të kohës, mbrojtjes sociale, drejtësisë dhe krimit, kulturës.

Tabela nr. 8 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Sociale dhe Demografike”

1. Statistikat Sociale dhe Demografike	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Popullsia me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri dhe jashtë saj	7	1- T 5 -V 1 -10 V	1 VS 3 BA 2 VS+BA 1 Cens	3 Vendi 1 Qarku 3 Bashki	7 INSTAT
Puna dhe Kostot e Punës	4	3- T 1- 4 V	2 VS 2 BA	1 Vendi 2 Qarku 1 Bashki	4 INSTAT
Arsimi dhe trajnimet	4	3 -V 1-Tjetër	3 BA	1 Vendi 2 Qarku 1 Bashki	4 INSTAT
Shëndeti Publik	2	2-V	2 BA	2 Qarku	2 INSTAT
Të Ardhurat dhe Shpenzimet e Konsumit	2	2-V	2 VS	1 Vendi 1 Qarku	2 INSTAT
Mbrojtja Sociale	2	1 -Vjetor 1 -Tjetër	2 BA	2 Vendi	2 INSTAT
Drejtësia dhe Krimi	4	4 - V	4 BA	3 Qark 1-NA	4 INSTAT
Kultura	4	4-V	4 BA	4 Vendi	4 INSTAT
Gjithsej	29	4 -T 21 - V 1- 4 V 1- 10 V 2- Tjetër	6 VS 20 BA 2 VS+BA 1 Cens	12 Vendi 11 Qarku 5 Bashki 1- NA	29 INSTAT

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Qëllimi kryesor i statistikave sociale është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të lartë të treguesve statistikorë, të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave sociale dhe ekonomike me qëllimin final të zhvillimit dhe përmirësimit të mirëqenies shoqërore, si dhe për monitorimin e ndikimit të këtyre politikave në aspekte të ndryshme të jetës në vend.

Objektivi kryesor për vitin 2023, është kryerja e Censit të Popullsisë dhe Banesave, i cili do të ndikojë drejtpërdrejt në cilësinë e anketave pranë familjeve, të cilat janë një prej burimeve kryesore të prodhimit të treguesve të statistikave sociale. Gjithashtu Censi i Popullsisë dhe Banesave do të jetë baza e ndërtimit të Regjistrit Statistikor të Popullsisë, të Ndërtesave dhe të Banesave.

Agjencia statistikore përgjegjëse: INSTAT

Kjo fushë përbëhet nga 8 tema statistikore:

Në tabelën nr. 8 paraqitet numri i aktiviteteve për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës. Në tabelë janë përfshirë edhe aktivitetet që kanë aktive njëjërën nga fazat e prodhimit statistikor (aktivitetet në proces).

Tema 1.1 “Popullsia me vendbanim të zakonshëm në Shqipëri dhe jashtë saj”

INSTAT, si institucioni përgjegjës prodhues, parashikon të kryejë aktivitete të fokusuara në tre nëntema: 1.1.1 “Demografi, migracion dhe projeksione”, 1.1.2 “Censi i popullsisë dhe Banesave, Azil-kërkuesit dhe të huajt” dhe 1.1.3 “Statistikat gjinore”. Në lidhje me nëntemën 1.1.1 do të kryhen tre aktivitete statistikore me frekuencë vjetore dhe tremujore. Prodhimi i statistikave të popullsisë dhe statistikave të migracionit kryhet me frekuencë vjetore. Ndërkohë, statistikave vitale mbi numrin e lindjeve, vdekjeve dhe shtesa natyrore e popullsisë do të prodhohen me frekuencë tremujore. Për kryerjen e këtyre aktiviteteve do të përdoren burimet që INSTAT disponon si: Anketa e Forcave të Punës, të dhënat administrative që merren nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile. Për plotësimin e informacionit integrohen edhe të dhënat nga burime ndërkombëtare si: EUROSTAT, UNDESA, UNDP, si dhe statistikave pasqyrë nga disa shtete të tjera. Gjithashtu, brenda kësaj nënteme do të kryhet nga INSTAT prodhimi i statistikave të azilit dhe të huajve, me frekuencë vjetore, duke përdorur të dhënat administrative të marra nga Ministria e Brendshme dhe Departamenti i Kufirit dhe Migracionit.

Statistikat gjinore, sipas nëntemës 1.1.3.1, do të prodhohen sipas aktivitetit vjetor që do të kryejë INSTAT, duke përdorur të dhënat administrative dhe vërtetime statistikore të INSTAT, si edhe burime administrative nga institucione të tjera si Banka e Shqipërisë, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, Instituti i Sigurimeve Shoqërore, Avokati i Popullit etj. Gjithashtu gjatë këtij viti do të realizohet aktiviteti me kod 1.1.3.2 për llogaritjen vjetore të Indeksit të Barazisë Gjinore.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi popullsinë më 1 Janar, të disagreguar sipas grupmoshës, gjinisë, qarqeve, sidhe tregues mbi komponentët e popullsisë si: lindshmëria, vdekshmëria, shtesa natyrore e popullsisë, migracioni brendshëm dhe i jashtëm, numri i emigrantëve dhe imigrantëve bazuar në Anketën e Forcave të Punës; Tregues statistikorë të lindshmërisë, vdekshmërisë, martesave dhe divorceve me frekuencë vjetore, si dhe numri i lindjeve dhe i vdekjeve (Shtesa Natyrore e Popullsisë) sipas qarqeve me frekuencë tremujore;

Gjithashtu nën këtë temë statistikore do të prodhohen tregues statistikorë të diasporës shqiptare sipas grupmoshës, gjinisë dhe vendit të rezidencës; Tregues statistikorë të projeksioneve të popullsisë sipas grupmoshës dhe gjinisë; Tregues statistikorë mbi azil-kërkuesit dhe të huajt me leje qëndrimi në Shqipëri sipas grupmoshës, gjinisë, motivit të lejes së qëndrimit dhe sipas vendit të origjinës.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat demografike, të migracionit dhe popullsisë janë pjesërisht të përputhshme me Rregulloren (BE) Nr. 1260/2013. Nga kjo rregullore lind nevoja për të prodhuar tabela më të detajuara për popullsinë me vendbanim të zakonshëm, lindjet e gjalla dhe vdekjet. Të dhënat demografike të siguruar nga INSTAT bazohen në përkufizimin e popullsisë banuese, nivelin rajonal NUTS dhe përkufizimet e ngjarjeve vitale që janë plotësisht në përputhje me Rregulloren e BE Nr. 1260/2013.

Statistikat e Azil-kërkuesve, Lejeve të qëndrimit, dhe shtetësisë janë përfshirë për herë të parë në PSZ 2017-2021. Organizata Ndërkombëtare e Migracionit (IOM) ka mbështetur hartimin e Udhërrëfyesit të Statistikave të Migracionit në Shqipëri, që synon të shërbejë si një udhëzues drejt përafrimit të plotë me Rregulloren e BE Nr. 862/2007. Statistikat e

Azilkërkuesve dhe Lejeve të qëndrimit edhe pse nuk janë në përputhje me Rregulloren, po merren masat e duhura që në vijim të prodhohen këto tregues dhe statistika, duke rritur bashkëpunimin dhe ndërveprimin me institucionet furnizuese të të dhënave administrative.

Tema 1.2 “Puna dhe Kostot e Punës”

Tema 1.2 përbëhet nga dy nëntema: 1.2.1 “*Punësimi dhe Papunësia*” dhe 1.2.2 “*Kostoja e punës dhe të ardhurat nga puna*”. Përgjegjës për prodhimin e statistikave sipas kësaj teme është INSTAT. Për nëntemën e parë, INSTAT do të kryejë një aktivitet statistikor me frekuencë tremujore: “Statistika të Tregut të Punës nga Anketa Tremujore e Forcave të Punës”. Për prodhimin e statistikave të tregut të punës do të shfrytëzohen të dhënat nga Anketa e Forcave të Punës. Për nëntemën e dytë, INSTAT do të prodhojë statistikën mbi pagat me frekuencë tremujore dhe vjetore, duke përdorur të dhënat administrative të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi forcat e punës, punësimin dhe papunësinë sipas gjinisë, aktivitetit ekonomik, grup-profesioneve, grup-moshave, nivelit arsimor, në nivel qarku; Tregues statistikorë mbi strukturën e kostos së punës sipas aktivitetit ekonomik, madhësisë dhe pronësisë së ndërmarrjes etj; Tregues statistikorë mbi pagën orare, mujore dhe vjetore bruto dhe hendekun gjinor në paga sipas aktiviteteve ekonomike, grup-profesioneve; Tregues statistikorë mbi pagën mesatare mujore për të punësuarit me pagë në sektorin shtetëror dhe për të gjithë sektorët ekonomikë sipas aktiviteteve ekonomike dhe grup-profesioneve, hendekun gjinor në paga sipas aktiviteteve ekonomike dhe grup-profesioneve.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat e forcave të punës lidhur me punësimin dhe papunësinë bazohen në Rregulloren (KE) Nr. 577/98. Përkufizimet mbi të cilat bazohet përpunimi i të dhënave janë në përputhje me rregulloren dhe klasifikimet e përdorura: ISCO-08 për profesionet dhe NVE Rev2 për aktivitetet ekonomike.

Statistikat strukturore mbi koston e punës dhe të ardhurave nga puna bazohen në Rregulloret (KE) Nr. 530/1999, Nr. 1916/2000 (ndryshuar) dhe Nr. 1738/2005. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me këto rregullore.

Tema 1.3 “Arsimi dhe trajnimet”

Kjo temë përbëhet nga 2 nëntema: a) 1.3.1 “*Arsimi*”, e cila përfshin tre aktivitete statistikore me frekuencë vjetore të cilat duhet të përmbushen nga INSTAT: “Statistika të regjistrimeve në arsim”, “Statistika të diplomimeve në arsim” dhe “Statistika të arsimit sipas fushave të studimit në arsimin e lartë”. Të dhënat sigurohen nga Ministria e Arsimit dhe Sportit dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë; b) “*Trajnimi profesional dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës*” që përfshin kryesisht statistika nga Anketa e Arsimit të të Rriturve me periodicitet 5 vjeçar.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi regjistrimet që llogariten me bazë vjetore, sipas niveleve të arsimit, gjinisë, institucioneve publike/private, fushave të studimit (arsim i lartë), stafit mësimdhënës, qarqeve, etj; Tregues statistikorë mbi diplomimet që llogariten me bazë vjetore, sipas niveleve të arsimit, gjinisë, institucioneve publike/private, qarqeve, fushave të studimit (arsimi lartë), etj; Tregues mbi shpenzimet gjithsej të buxhetit të

shetit për arsimin dhe përqindjen ndaj Prodhimit të Brendshëm Bruto (PBB); Tregues statistikorë kryesorë të përlogarit bazuar në anketën e Forcave të Punës mbi pjesëmarrjen e popullsisë 25-64 vjeç në arsim dhe trajnim, sipas gjinisë, grupmoshave dhe nivelit arsimor të arritur. Tregues mbi arsimimin e të rriturve bazuar në Anketën e Arsimit të të Rriturve.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat e formimit profesional dhe të të mësuarit gjatë gjithë jetës nuk janë zhvilluar plotësisht siç rregulloret përkatëse të Komisionit Evropianparashikojnë. Referuar Rregullores (EC) Nr. 452/2008 “Për prodhimin dhe zhvillimin e statistikave të arsimit dhe të të mësuarit gjatë gjithë jetës”, statistikat e arsimit janë pjesërisht në përputhje me statistikat evropiane të kësaj fushe.

Tema 1.4 “Shëndetësia”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.4.1 “*Shëndeti publik*”, sipas së cilës INSTAT është përgjegjës për kryerjen e dy aktivitete statistikore me frekuencë vjetore: “Prodhimi i statistikave për shkaqet e vdekjeve” dhe “Prodhimi i statistikave për shëndetin publik”. Për statistikat e shkaqeve të vdekjeve do të përdoret burimi i të dhënave administrative nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile. Ndërsa për statistikat e shëndetit publik do të përdoren burimet e të dhënave administrative që sigurohen nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrotjtjes Sociale, Instituti i Shëndetit Publik dhe Fondi i Sigurimit të Detyrueshëm të Kujdesit Shëndetësor. Me zhvillimin e Anketës së Shëndetit (EHIS) ky aktivitet do të pasurohet me tregues të shumtë shëndetësorë mbi statusin e shëndetit, sëmundshmërinë, paaftësinë, kujdesin shëndetësor, përcaktuesit e shëndetit etj.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi shkaqet e vdekjeve me frekuencë vjetore sipas grupsëmundjeve bazuar në klasifikimin ndërkombëtar (ICD-9), gjinisë, grupmoshës dhe qarqeve; Tregues statistikorë mbi shërbimin e institucioneve me shtretër, konsultorin e gruas dhe fëmijës, aktivitetin e qendrave shëndetësore; abortet sipas grupmoshave të nënës, nivelit arsimor të nënës, aftësisë së kufizuar etj.

Përputhshmëria me *acquis*: Përafrimi i statistikave të shkaqeve të vdekjeve është pjesërisht në linjë me Rregulloren e Komisionit (EU) Nr. 328/2011 “Për shëndetin publik dhe shkaqet e vdekjeve”, pasi INSTAT ende përdor klasifikimin ndërkombëtar ICD-9. Lidhur me statistikat e shpenzimeve në shëndetësi, mund të themi se ato nuk janë ende në përputhje me kërkesat e Rregullores (EC) Nr. 2015/359 “Për statistikat e shpenzimeve në shëndetësi”.

Tema 1.5 “Të ardhurat dhe shpenzimet e konsumit”

Për të prodhuar statistikat e kësaj kategorie, nga INSTAT do të përdoren burimet e mbledhura nëpërmjet kryerjes së dy aktivitete statistikore me frekuencë vjetore: “Anketa e Buxhetit të Familjes” dhe “Anketa e të Ardhurave dhe Matjes së Nivelit të Jetesës”. Të dhënat e mbledhura nëpërmjet këtyre dy aktiviteteve do të sigurojnë të dhëna për buxhetin e familjes, të ardhurat, përfshirjen sociale dhe nivelin e jetesës.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi përshkrimin e nivelit dhe strukturës së shpenzimeve për konsum të Njësiwe Ekonomike Familjare (NjEF) në Shqipëri si dhe të treguesve të tjerë me bazë shpenzimet e konsumit; Tregues mbi varfërinë dhe përjashtimin social, shpërndarjen e të ardhurave, pabarazinë dhe kushtet e banimit.

Përputhshmëria me *acquis*: *Anketa e Buxhetit të Familjes dhe Anketa e të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës* kryhen bazuar në rregulloren bazë të Komisionit Europian 2019/1700 “Për statistikën lidhur me personat dhe familjet” duke krijuar një kuadër ligjor të përbashkët lidhur me statistikën për njësitë ekonomike familjare dhe individët të mbledhura përmes kampioneve të zgjedhura.

Anketa e Buxhetit të Familjes gjithashtu bazohet në Marrëveshjen e Mirëkuptimit (gentlemen’s agreement), ku secili shtet anëtar vendos objektivat, metodologjinë dhe frekuencën e kryerjes së vërtetimit. Bazuar në këtë marrëveshje, plotshmëria e të dhënave të ABF është në përputhje të plotë me objektivat e përcaktuara nga INSTAT.

Anketa e të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës kryhet bazuar edhe në rregulloret e tjera të Komisionit Europian që lidhen specifikisht me implementimin e kësaj ankete si (EU) 2020/258 “Për të ardhurat dhe nivelin e jetesës” dhe (EU) 2019/2242 “Për rregullimin e disa specifikimeve lidhur me raportet e cilësisë dhe organizimin e anketës mbi të Ardhurat dhe Nivelin e Jetesës”, si dhe rregulloret shtesë që ndihmojnë në zbatimin e përvitshëm të kësaj ankete. Plotshmëria e të dhënave të Anketës së të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës në vendin tonë është në përputhje të plotë me rregulloret dhe rekomandimet e Eurostatit.

Tema 1.6 “Mbrotjtja sociale”

Kjo temë përbëhet nga nëntemat 1.6.1 “Mbrotjtja Sociale” dhe 1.6.2 “ESSPROS”

Treguesit e mbrotjtjes sociale përfaqësohen me të dhëna administrative që kanë të bëjnë me përfituesit në skemën e sigurimeve shoqërore, përfituesit në skemën e ndihmës ekonomike dhe pagesës për aftësinë e kufizuar, përfituesit në pagesë papunësie, përfituesit në kujdesin rezidencial dhe atë ditor në qendrat e kujdesit social si dhe nga treguesit për fëmijët. INSTAT prodhon të dhëna mbi Mbrotjtjen Sociale në nivel vendi dhe në nivel qarku të cilat publikohen çdo vit në faqen e Eëb-it të INSTAT dhe në Vjetarin Rajonal.

Treguesit statistikorë nga sistemi ESSPROS (Statistikat e integruara Evropiane të mbrotjtjes sociale), përfaqësohen nga sistemi bazë që përfshin të dhëna vjetore mbi të ardhurat, shpenzimet dhe përfitimet në fushën e mbrotjtjes sociale sipas skemave të ESSPROS dhe gjithsej, të cilat shërbejnë si instrument për të analizuar dhe krahasuar flukset financiare në fushën e mbrotjtjes sociale, si dhe nga modulet të cilat përmbajnë informacion shtesë statistikor mbi aspekte të veçanta të mbrotjtjes sociale si: Moduli i Përfituesit dhe Pensioneve dhe Përfitimet neto të mbrotjtjes sociale.:

Treguesit kryesorë: Variablat kryesore nga të dhënat administrative mbi mbrotjtjen sociale grupohen në këto kategori kryesore si: pagesa e papunësisë, pagesa e aftësisë së kufizuar, ndihma ekonomike, pensionet urbane dhe rurale, qendrat rezidenciale, fëmijë në përkujdesje shoqërore etj.

Nga këto variabla dalin itregues të tillë si: skemat e mbrotjtjes sociale, të ardhurat dhe shpenzimet për mbrotjtjen sociale, përfitimet e mbrotjtjes sociale sipas funksionit të kujdesit shëndetësor, aftësisë së kufizuar, pleqërisë, pensioneve familjare, familjes dhe fëmijëve, papunësisë, strehimit dhe përjashtimit social të prodhuar me implementimin e plotë të

sistemit ESSPROS, të cilët do të bëjnë të mundur arritjen e nivelit të plotë të përputhshmërisë me Sistemin e Integruar Evropian të Mbrojtjes Sociale.

Përputhshmëria me *acquis*: Të dhënat e Sistemit të Integruar Evropian për Mbrojtjen Sociale (ESSPROS) bazohen në Rregulloren e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 458/2007 ‘Për sistemin evropian të statistikave të integruara të mbrojtjes sociale’ si dhe nga rregulloret e Komisionit Nr. 1322/2007 “Për formatin e duhur të transmetimit dhe kriteret e matjes së cilësisë së ESSPROS, Nr.10/2008 “Për klasifikimet dhe rregullat e shërndarjes së statistikave të ESSPROS”, Nr 110/2011 “Për formatin e duhur të transmetimit dhe kriteret e matjes së cilësisë së ESSPROS”, Nr.263/2011 “lançimin e mbledhjes së plotë të të dhënave të ESSPROS” dhe janë plotësisht të përputhshme me kërkesat e këtyre rregulloreve.

Tema 1.7 “Drejtësia dhe Krimi”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.7.1 “*Statistikat e kriminalitetit dhe drejtësisë*”, e cila do të zbatohet nga INSTAT nëpërmjet përmbushjes së aktiviteteve statistikore me frekuencë vjetore si “Statistikat e kriminalitetit, veprave penale, procedimeve penale”, “Statistikat e personave të dyshuar, të pandehur dhe të burgosur”, “Statistikat e personave të dënuar dhe të pafajshëm”, “Zbatimi i Klasifikimit ndërkombëtar të krimeve për qëllime statistikore (ICCS)”.

Statistikat mbi veprat penale dhe autorë do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë: Statistikat mbi procedimet penale dhe të pandehurit do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Prokuria e Përgjithshme: Statistikat mbi të burgosurit do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve” Statistikat mbi të dënuarit dhe çështjet penale do të prodhohen nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Drejtësisë.

Gjatë vitit 2023, parashikohet përfundimi i konsultimeve me grupin teknik të punës për hartëzimin e klasifikimit ndërkombëtar të krimeve, klasifikim i cili do të sigurojë krahasueshmëri të statistikave të krimeve.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi veprat penale të evidentuara nga policia bazuar në nenet e Kodit Penal; personat e dyshuar nga policia në kryerjen e një veprë penale; tregues mbi procedime penale dhe të pandehur të regjistruar nga Prokuroria; tregues mbi të burgosurit sipas veprave specifike penale, grupmoshës dhe gjinisë; të dënuarit me burg dhe të paraburgosur sipas gjinisë, veprave penale dhe grupmoshës. Tregues mbi çështje penale dhe të dënuarit nga Gjykatat e Shkallës së Parë, të ndara sipas gjinisë, dy ndarjeve të mëdha moshore dhe veprave penale.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat e drejtësisë dhe kriminologjia bazohen në legjislationin kombëtar dhe normat kombëtare të numërimit të veprave dhe personave në sistemin e drejtësisë. Kjo e bën të vështirë krahasueshmërinë e statistikave. Për këtë arsye, INSTAT po punon për formalizimin e Klasifikimit Ndërkombëtar të Statistikave të Krimeve për qëllime statistikore (ICCS), i cili do të sigurojë një kornizë për prodhimin e statistikave të krahasueshme.

Tema 1.8 “Kultura”

Kjo temë përbëhet nga nëntema 1.8.1 “Statistikat e Kulturës dhe Sportit”

Statistikat e kulturës do të prodhohen nga INSTAT nëpërmjet përpunimit vjetor të të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Kulturës. Ky aktivitet përfshin “Statistika të institucioneve qendrore të artit dhe trashëgimisë kulturore” dhe “Statistika të kulturës nga anketat sociale dhe ekonomike që INSTAT zhvillon”.

Treguesit kryesorë: Statistika mbi numrin e shfaqjeve dhe spektatorëve në institucionet qendrore të kulturës; numri i vizitorëve vendas dhe të huaj në muze, kala dhe parqe arkeologjike, tregues nga biblioteka kombëtare. Gjithashtu, do të prodhohen statistika mbi edukimin dhe punësimin në kulturë, përdorimin e internetit për qëllime kulturore etj; tregues mbi sportin

Përputhshmëria me *acquis*: INSTAT do të punojë për përafrimin e statistikave të kulturës me Rregulloren (EU) Nr. 1295/2013 “Për statistikat e Kulturës”. Për zhvillimin e statistikave në linjë me rregulloren INSTAT do të ndjekë dhe do të konsultohet me metodologjinë e Eurostat.

Fusha 2 “Statistikat Ekonomike”

Statistikat ekonomike përfshijnë fushat si: Statistikat Makroekonomike, Statistikat Financiare të Qeverisë, Fiskale dhe Sektorit Publik dhe Statistikat e Biznesit, të cilat luajnë një rol të rëndësishëm në hartimin e politikave ekonomike dhe përbëjnë bazën kryesore të informacionit për analiza të mëtejshme mbi zhvillimin dhe ndryshimet strukturore të ekonomisë së vendit.

Qëllimi kryesor i statistikave ekonomike është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të lartë të treguesve statistikorë, të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave ekonomike, si dhe në monitorimin dhe menaxhimin e këtyre fushave.

Objektivi kryesor për vitin 2023, për statistikat ekonomike, do të jetë rritja e cilësisë dhe plotshmërisë së serive kohore për treguesit me frekuencë mujore, tre-mujore dhe vjetore, duke synuar rritjen e nivelit të përafrimit me *acquis* përkatëse. Një ndër aksionet kryesore do të jetë përgatitja për kryerjen në kohë edhe me cilësi të Revizionimit madhor në fushën e Llogarive Kombëtare, rezultatet e të cilit do të bëhen publike në vitin 2024 dhe ku synohet integrimi i të gjithë përmirësimeve të ndërmarra në këtë fushë nën asistencën e Eurostatit.

Agjencitë statistikore përgjegjëse: INSTAT, Banka e Shqipërisë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë.

Në tabelën e mëposhtme (Tabela nr. 9) paraqitet numri i aktiviteteve të kësaj fushe, për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 9 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Ekonomike”

2. Statistikat Ekonomike	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Makroekonomike	5	1-T 4-V	5 VS+BA	4 Vendi 1 Bashki	5 INSTAT
Statistikat Financiare të Qeverisë, Fiskale dhe të Sektorit Publik	6	1-M 1-T 3-V 1-6M	4 BA 2- Tjetër	4 Vendi 2-NA	2 BSH 2 MFE 2 INSTAT
Statistikat e Biznesit	8	3 –T 4-V 1- rastësisht	3 VS 1 BA 3 VS+BA 1-Tjetër	2 Vendi 1 Rajoni 4 Bashki 1 NA	8 INSTAT
Gjithsej	19	1-M 5-T 11-V 1- 6M 1-Rastësisht	3 VS 5 BA 8 VS+BA 3-Tjetër	10 Vendi 1 Rajoni 5 Bashki 3 NA	15 INSTAT 2 BSH 2 MFE

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Fusha “Statistikat ekonomike” përbëhet nga 3 tema statistikore:

Tema 2.1 “Makroekonomike”

Në këtë temë përfshihen statistikat e Llogarive Kombëtare si: Prodhimi i Brendshëm Bruto, Llogaritë Jo-financiare sipas Sektorëve Institucional, Llogaritë Rajonale, Tabelat Burime-Përdorime.

Llogaritë Kombëtare pasqyrojnë zhvillimet makro-ekonomike të një vendi dhe i ofrojnë përdoruesve treguesit kryesorë dhe informacionin bazë për zhvillimin ekonomik të tij. Ato tregojnë se sa është kapaciteti prodhues i vendit, sa konsumohet, investohet dhe shkëmbehet me vendet e tjera të botës. Vlerësimi i këtyre treguesve realizohet duke përdorur informacionin e siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Struktura e temës përbëhet nga këto nëntema:

2.1.1 “Llogaritë Sektoriale Vjetore”, paraqesin një pasqyrë koherente të të gjitha proceseve ekonomike dhe ndërveprimet e sektorëve të ndryshëm në ekonomi, duke përfshirë lidhjet midis ekonomisë kombëtare si një e tërë dhe pjesës tjetër të botës.

Aktualisht, INSTAT publikon dy llogaritë e para jo-financiare sipas Sektorëve Institucionalë, atë të Prodhimit dhe Gjenerimit të të Ardhurave, në përputhje me Sistemin Evropian të Llogarive (ESA2010). Nën asistencën e vazhdueshme të projekteve IPA shumë-përfituese është punuar për përpilimin në mënyrë eksperimentale të sekuencës së plotë të llogarive.

2.1.2 “Llogaritë Kombëtare Tremujore dhe Vjetore, agregatët kryesorë”, e cila ndahet në dy aktivitete kryesore, duke u bazuar në frekuencën e treguesit.

“Llogaritë Kombëtare Tremujore” pasqyrojnë në frekuenca tremujore ecurinë e treguesit të Produktit të Brendshëm Bruto (PBB), i vlerësuar me metodën e prodhimit, si dhe vlerësimin e disa prej komponentëve kryesorë të metodës së shpenzimeve me çmime korrente, çmimet e vitit paraardhës dhe lidhje zinxhir, të përshtatura dhe jo të përshtatura sezonalisht.

“Llogaritë Kombëtare Vjetore” pasqyrojnë në frekuencë vjetore treguesin “Produkti i Brendshëm Bruto (PBB)”, i vlerësuar me metodën e prodhimit dhe të shpenzimeve me çmime korrente dhe me çmimet e vitit paraardhës. Vlerësimi i të dhënave bazohet në

kombinimin e burimeve të siguruara nga INSTAT, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Qendra Kombëtare e Biznesit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Koorporata Energjitike Shqiptare, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, në varësi të frekuencës së treguesit.

2.1.3 “*Tabelat Burime-Përdorime dhe Tabelat Input-Output*”, pasqyrojnë në mënyrë të detajuar qarkullimin e produkteve dhe shërbimeve sipas aktiviteteve ekonomike gjatë vitit. Nga ana e burimeve paraqitet outputi, importet, marzhet tregtare dhe të transportit, ndërsa nga ana e përdorimeve paraqitet konsumi ndërmjetës, konsumi final, formimi bruto i kapitalit fiks dhe eksportet. Këto tabela prodhohen me frekuencë vjetore nëpërmjet përpunimit të të dhënave administrative dhe të dhënave të mbledhura nga vrojtimit statistikore.

2.1.4 “*Llogaritë Rajonale*” pasqyrojnë zhvillimet makro-ekonomike sipas rajoneve statistikore të një vendi dhe i ofrojnë përdoruesve treguesit kryesorë dhe informacionin bazë për zhvillimin ekonomik rajonal. Këto statistika janë gjithashtu me frekuencë vjetore dhe prodhohen nëpërmjet kombinimit të të dhënave administrative dhe të dhënave të siguruara nga vrojtimit statistikore që zhvillon INSTAT. Llogaritë Rajonale mbështeten në klasifikimin sipas rajoneve statistikore në nivel 1, 2 dhe 3, i cili bazohet në Nomenklaturën e Njërive Territoriale për Statistikat (NUTS) të Bashkimit Evropian.

Treguesit kryesorë: Tregues sipas Sektorëve Institucionalë: llogaria e prodhimit, gjenerimit të të ardhurave, sipas 6 sektorëve të ekonomisë (S.11 Institucionet jo-financiare, S.12 Institucionet financiare, S.13 Qeveria e Përgjithshme, S.14 Familjet, S.15 Institucionet jo-fitimprurëse në shërbim të familjeve, S.2 Pjesa tjetër e Botës); Tregues mbi PBB Vjetore me metodën e prodhimit dhe metodën e shpenzimeve, me çmime korrente dhe çmimet e vitit të mëparshëm; Tregues mbi PBB tremujore me metodën e prodhimit dhe shpenzimeve, me çmime korrente, çmimet e vitit të mëparshëm dhe “*të lidhura zinxhir*” sipas aktivitetit ekonomik, të përshtatura dhe jo të përshtatura sezonalisht; Tabelat burime - përdorime me çmime korrente dhe me çmimet e vitit të mëparshëm; Tabela input – output, prodhim i brendshëm, importe me çmime bazë; Treguesi i PBB-së dhe i Vlerës së Shtuar Bruto (VSHB-së) sipas rajoneve statistikore, nivelit 2 dhe 3, dhe degëve kryesore të ekonomisë në seri kohore; Vlerësim i PBB-së dhe PBB-së për frymë, sipas rajoneve statistikore niveli 2 dhe 3, dhe aktiviteteve ekonomike; Vlerësimi i PBB-së për frymë sipas rajoneve statistikore shprehur në termat e Paritetit.

Përputhshmëria me *acquis*: Eurostat-i vlerëson mesatarisht të përputhshëm nivelin e implementimit të ESA 2010 në Llogaritë Kombëtare. Mbështetur në programin e monitorimit të përputhshmërisë, Shqipëria nën asistencën e Eurostatit, ka rritur në mënyrë të ndjeshme nivelin e përputhshmërisë së statistikave të Llogarive Kombëtare.

Tema 2.2 “Statistikat financiare të qeverisë, fiskale dhe të sektorit publik”

Për prodhimin e statistikave të kësaj teme janë përgjegjës INSTAT, Banka e Shqipërisë dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, sipas nëntemave si vijon:

2.2.1 “*Llogaritë financiare sipas Sektorëve Institucionalë*” – financiare janë një sistem statistikor i integruar, që pasqyron marrëdhëniet financiare ndërmjet sektorëve të ekonomisë. Ato japin një pamje të plotë dhe gjithëpërfshirëse të situatës financiare dhe marrëdhënieve financiare në ekonomi, përsa i përket sektorëve ekonomikë dhe instrumenteve

financiare, përfshirë edhe marrëdhëniet me jorezidentët. Llogaritë financiare ofrojnë një pasqyrë mbi operacionet dhe strukturën e sistemit financiar duke identifikuar kanalet kryesore të përdorura për të përfutur dhe investuar burimet financiare.

Llogaritë financiare sipas sektorëve institucionalë, me frekuencë vjetore, hartohen nga Banka e Shqipërisë. Për hartimin dhe raportimin e tyre, Banka mbështetet në standardet metodologjike ndërkombëtare mbi të cilat është ngritur dhe funksionon hartimi dhe raportimi i llogarive financiare në vendet anëtare të Bashkimit Evropian, si më poshtë:

- Sistemi Evropian i Llogarive Kombëtare, ESA 2010;
- Manuali mbi Burimet dhe Metodatat e Hartimit të Llogarive Financiare - Edicioni i Dytë;
- Rregullore 549/2013 (BE) mbi sistemin Evropian të Llogarive Kombëtare dhe Rajonale në Bashkimin Evropian.

Hartimi i të dhënave bazohet në kombinimin e burimeve të siguruar nga Banka e Shqipërisë, INSTAT, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Qendra Kombëtare e Biznesit, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare dhe burime të tjera administrative.

Të dhënat merren në mënyrë direkte nga institucionet raportuese si burim primar, ose në mënyrë indirekte nga informacioni kundërparti. Për mbledhjen e të dhënave primare, statistikave të llogarive financiare përdorin gjerësisht të dhënat, të cilat Banka e Shqipërisë i mbledh në përputhje me mandatin e saj si agjenci statistikore, nëpërmjet sistemit të unifikuar të raportimit rregullator (ERRS) dhe raportimeve të tjera në Bankën e Shqipërisë, ndërkohë që burime suplementare përdoren për të plotësuar mangësitë në burimet primare ose për të përmirësuar cilësinë e statistikave. Banka e Shqipërisë bashkëpunon me Institutin e Statistikave (INSTAT) dhe Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë në mënyrë që të përdoren maksimalisht dhe në mënyrë eficiente të dhënat administrative, veçanërisht për hartimin e të dhënave të sektorit të qeverisë së përgjithshme dhe korporatave jo-financiare.

2.2.2 “Tregues Monetarë dhe Financiarë” - Banka e Shqipërisë prodhon dhe publikon treguesit monetarë me frekuencë mujore dhe tremujore, që lidhen me agregatët monetarë, depozitat, kreditë, normat e interesit, si dhe bilancet sektoriale dhe paraqitjet monetare të korporatave depozituese. Për përgatitjen e statistikave monetare dhe financiare si burim informacioni shërbejnë pasqyrat financiare të Bankës së Shqipërisë, sistemi raportues i unifikuar rregullator (ERRS) për bankat para-depozituese, sistemi raportues për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, sistemi raportues nga institucionet financiare jo-banka, si dhe informacioni i mbledhur nga Autoriteti për mbikëqyrjen Financiare, në përputhje me formatet metodologjike dhe udhëzimet e Bankës së Shqipërisë për kompanitë e sigurimit, fondet e pensioneve dhe fondet e investimeve. Në kuadër të harmonizimit të standardeve të raportimit me kërkesat e BE-së, statistikave të interesit të Institucioneve Monetare Financiare (bankat e nivelit të dytë) hartohen bazuar në rregulloren nr. 48/2017 “Për raportimet në Bankën e Shqipërisë të statistikave të normave të interesit” e cila përafrohet Rregulloren (EC) Nr. 1072/2003, 24.9.2013 (ECB/2013/34), ndryshuar me rregulloren e Bankës Qendrore Evropiane (BQE) të datës 8.7.2014 (ECB/2014/30), ndërsa në dhjetor 2021 u miratua rregullorja nr.73, datë 22.12.2021, “Për raportimet në Bankën e Shqipërisë të zërave të bilancit të institucioneve të kreditit dhe të institucioneve monetare financiare”, e cila përafroi rregulloren e Bankës Qendrore Evropiane, (BE) Nr. 2021/379.

2.2.3 “Statistikat Financiare të Qeverisë sipas GFSM2014 dhe Pasqyrat Financiare të Konsoliduara të Qeverisë” është nëntemë e cila mbulohet nga Ministria e Financave dhe

Ekonomisë në bashkëpunim me INSTAT dhe Bankën e Shqipërisë. Kjo ministri, nën cilësinë e agjencisë statistikore, kryen aktivitetin e prodhimit të statistikave financiare të qeverisë sipas GFSM2014 dhe pasqyrave financiare të konsoliduara të qeverisë, të cilat publikohen në frekuencë vjetore. Prodhimi i këtyre statistikave mundësohet nëpërmjet përpunimit të informacionit të ofruar nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme (institucione qendrore, vendore dhe fondet speciale).

2.2.4 “*Statistikat e Borxhit të sektorit buxhetor të qeverisë dhe borxhit të garantuar*” është nëntemë e cila mbulohet gjithashtu nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë duke prodhuar statistikën e borxhit të sektorit buxhetor të qeverisë dhe borxhit të garantuar, me frekuencë tremujore dhe vjetore. Për prodhimin e këtyre statistikave, ministrisë i duhet të shfrytëzojë të dhënat që disponon, të dhëna nga INSTAT, si dhe nga Banka e Shqipërisë.

2.2.5 “*Statistikat Financiare të Qeverisë sipas ESA2010*” është nëntemë e cila mbulohet nga INSTAT në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe Bankën e Shqipërisë. INSTAT kryen aktivitetin e prodhimit statistikor mbi statistikën financiare të qeverisë sipas ESA2010, me status “vlerësime eksperimentale” dhe shënimin “jo për publikim”. Të dhënat janë me frekuencë tremujore dhe vjetore referuar ESA 2010 Programi i Transmetimit. Statistikat Financiare të Qeverisë vlerësohen nëpërmjet përpunimit të informacionit të marrë për të gjitha njësitë e klasifikuara në Sektorin e Qeverisjes së Përgjithshme (S.13) sipas metodologjisë ESA2010. Vlerësimet janë të ndara dhe sipas nënsektorëve të qeverisë: Qeveria Qendrore (S.1311), Qeveria Federale (S.1312), Qeveria Lokale (S.1313) dhe Fondet e Sigurimeve (S.1314).

2.2.6 “*Procedura e Deficitit të Tejkuluar*” është nëntemë e cila mbulohet gjithashtu nga INSTAT në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe Bankën e Shqipërisë. INSTAT kryen aktivitetin e prodhimit statistikor mbi tabelat e Procedurës së Deficitit të Tejkuluar sipas formatit të përcaktuar nga Eurostat, duke ndjekur metodologjinë ESA2010. Këto të dhëna kanë status “vlerësime eksperimentale” dhe shënimin “jo për publikim”. Të dhënat transmetohen dy herë në vit Prill/Tetor sikurse kërkohen nga Eurostat për vendet kandidatë të Bashkimit Evropian.

Treguesit kryesorë: Përgatitja e informacionit shpjegues metodologjik; Tregues statistikorë mbi Llogaritë financiare të sektorit të korporatave financiare, të jo-rezidentëve (pjesës tjetër të botës), të sektorit të qeverisë së përgjithshme, sektorit të korporatave jo-financiare, të ekonomive familjare dhe institucioneve jo me qëllim fitimi, në shërbim të ekonomive familjare; Tregues statistikorë mbi Agregatët Monetare; Bilancin Sektorial dhe Paraqitjen monetare të bankës qendrore, të bankave paradepozituese të bankave të tjera depozituese; Paraqitjen monetare të korporatave depozituese; Depozitat e përfshira në paranë e gjerë; Kreditë për ekonominë; Tregues statistikorë mbi normat e interesit për depozitat e reja, huatë e reja, depozitat gjendje në fund të periudhës, kreditë gjendje në fund të periudhës; Tregues statistikorë mbi Bilancin sektorial dhe paraqitjen monetare të korporatave të tjera financiare. Tregues Statistikorë Financiare të Qeverisë sipas GFSM 2014 dhe mbi Pasqyrat Financiare të Konsoliduara të Qeverisë; Informacion mbi borxhin e qeverisë qendrore buxhetore dhe borxhin e garantuar sipas instrumentave, maturimit dhe monedhës, tipit të interesit, koncensionalitetit si dhe borxhin e pushtetit lokal ndaj sektorit bankar (kredi). Tregues Statistikorë Financiare të Qeverisë sipas ESA 2010; Informacion mbi treguesit e borxhit të qeverisë të tabelave të Procedurës së Deficitit të Tejkuluar etj.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në Programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat-i vlerëson mesatarisht të përputhshëm nivelin e implementimit të ESA 2010 në Llogaritë Financiare të Qeverisë. INSTAT do të punojë në drejtim të rritjes së përputhshmërisë së kuadrit ligjor si dhe të intensifikimit të bashkëpunimit ndërinstytucional me qëllim përpilimin e tabelave të Statistikave Financiare të Qeverisë (GFS – angl.) dhe tabelave të Procedurës së Deficitit të Tejkualuar (EDP – angl.) sipas standardeve Evropiane. Statistikat monetare hartohen në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare bazuar në Manualin e Statistikave Monetare dhe Financiare, FMN 2016 dhe Manualin e Statistikave të Institucioneve Monetare Financiare, ECB, 2019.

Tema 2.3 “Statistikat e Biznesit”

Statistikat e Biznesit prodhohen nga INSTAT, dhe ndahen në nëntemat si vijon:

2.3.1 “Statistikat Strukturore të Ndërmarrjeve”, për të cilat INSTAT kryen si aktivitetet vrojtimit vjetor pranë ndërmarrjeve ekonomike, për prodhimin e statistikave strukturore në nivel kombëtar dhe rajonal për treguesit kryesorë. Për të siguruar vazhdimësinë dhe përmirësimin e cilësisë të treguesve statistikorë të ndërmarrjeve, INSTAT do të shfrytëzojë edhe burimet administrative për llogaritjen dhe publikimin e të dhënave. Në vitin 2023, në kuadër të përafrimit me rregulloret, do të punohet me revizionimin e kampionit të Anketës Strukturore të Ndërmarrjeve, duke e shtrirë mbulimin në nivel 3-4 shifror të aktiviteteve ekonomike të pambuluara në vitin 2022;

2.3.2 “Statistika mbi produktet industriale të ndërmarrjeve (PRODCOM)”, janë rezultat i të dhënave nga aktiviteti mbi vrojtimit vjetor që kryhet nga INSTAT për listën e produkteve industriale. Gjatë vitit 2022 u punua për përmirësime në metodologjinë e mbledhjes së të dhënave, u pilotua vrojtimi duke kaluar nga metoda PAPI në CAPI si dhe përdorimi për herë të parë i listës së produkteve industriale, 2019. Gjatë vitit 2023 vrojtimi do të zhvillohet me metodën CAPI dhe me një kampion më përfaqësues në nivel produkti. Seria kohore 2019 - 2022 do të përgatitet në nivel 8- shifror. Gjithashtu do të analizohen të dhënat dhe kjo seri do të shërbejë për një vlerësim më të plotë të treguesve sasior të produkteve industriale.

2.3.3 “Statistikat Afatshkurtra të Ndërmarrjeve”, ku përfshihen tre aktivitete statistikore që kryen INSTAT: i) Statistikat afatshkurtra të ndërmarrjeve ekonomike, për prodhimin e statistikave tremujore të kësaj kategorie. Gjatë vitit 2023 burimet administrative do të përdoren për analizën dhe prodhimin e treguesve afatshkurtër, duke marrë në konsideratë ndryshimet e kuadrit ligjor në institucionet ofruese të të dhënave administrative. Në rast të mungesës së burimit administrativ do të përdoren intervista telefonike, si dhe kontakti me anketues për ndërmarrjet. Gjithashtu, do të vlerësohen të dhënat e aktiviteteve të reja të përfshira në fushën e shërbimeve për statistikafatshkurtra, si dhe llogaritja e indekseve mujore për treguesit e shitjeve në statistikafatshkurtra . ii) vrojtimi tremujor për statistikafat e çmimeve në ndërmarrjet ekonomike; iii) prodhimi i statistikave mbi lejet e ndërtimit të miratuara në territorin e Republikës së Shqipërisë me frekuencë tremujore, duke shfrytëzuar të dhënat administrative nga njësitë e vetëqeverisjes vendore dhe INSTAT-it.

2.3.4 “Statistikat e Regjistrave të Biznesit përfshijnë aktivitetet mbi mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave administrative dhe statistikore për përditësimin e tyre. INSTAT mirëmban dhe përditëson:

- Regjistrin e Ndërmarrjeve
- Regjistrin e Njësive Lokale
- Regjistrin e Grupeve të Ndërmarrjeve

Lidhur me aktivitetin 2.3.4.1 “Regjistri i Ndërmarrjeve”, në vitin 2023, INSTAT do të përditësojë Regjistrin e Ndërmarrjeve në kohë reale për qëllime të metodologjisë së vrojtimeve statistikore. Burimet kryesore janë institucionet si: Drejtoria e Përgjithshme të Tatimeve, Qendra Kombëtare e Biznesit, Banka e Shqipërisë, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe të dhënat e INSTAT-it.

Sa i përket aktivitetit 2.3.4.2 “Regjistri i Njësive Lokale”, regjistri është ndërtuar në vitin 2010 dhe përditësohet çdo vit. Gjatë vitit 2023 do të përdoren të dhënat administrative nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve dhe vrojtimi në institucionet shtetërore për procesin e përditësimit.

Lidhur me aktivitetin 2.3.4.3 Regjistri i Grupeve të Ndërmarrjeve dhe Grupet e Ndërmarrjeve Shumëkombëshe janë ndërtuar në vitin 2018. Për shkak të globalizimit, krahasueshmëria ndërkombëtare e të dhënave statistikore është bërë shumë e rëndësishme. Gjatë vitit 2023 do të analizohen burimet administrative për përditësimin e tij.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi aktivitetet ekonomike, punësimin, të ardhurat e shpenzimet, investimet, dhe të dhëna specifike për ndërtimin, tregtinë dhe bar-kafetë e restorantet, etj; Tregues statistikorë kryesorë ekonomikë në nivel rajonal; Tregues në volum dhe vlerë mbi produktet industriale; Tregues statistikorë mbi aktivitetin ekonomik, shitjet, prodhimin, numrin e personave të punësuar, fondin e pagave, treguesit specifikë të ndërtimit si dhe statistikat e grupeve kryesore industriale; Tregues mbi numrin, sipërfaqen dhe vlerën e lejeve të ndërtimit të miratuara në territorin e Republikës së Shqipërisë; Tregues lidhur me regjistrin e ndërmarrjeve, si: numrin e ndërmarrjeve, pronësinë, formën ligjore, aktivitetin ekonomik dhe tregues të tjerë për përditësimin dhe matjen e cilësisë së regjistrave statistikorë të njësive ekonomike.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat e biznesit janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren (EC) Nr. 2019/2152 “Për statistikat evropiane të biznesit” dhe rregulloret tjera zbatuese të saj, ndërkohë që zbatojnë të njëjtat përkufizime dhe klasifikime. Projekte të ndryshme IPA shumë-përfutuese, kanë ndihmuar në zhvillimin e statistikave të biznesit. Megjithatë, nevojitet akoma asistencë teknike deri në implementimin e plotë të rregullores së re të statistikave evropiane të biznesit.

Fusha 3 “Statistikat Sektoriale”

Statistikat sektoriale përfshijnë një sërë fushash heterogjene si: statistikat e bujqësisë, peshkimit dhe pyjeve, statistikat e energjisë, transportit, turizmit, statistikat mbi tregtinë e jashtme dhe bilancin e pagesave, statistikat e çmimeve, shkencës dhe teknologjisë, inovacionit.

Qëllimi kryesor i statistikave sektoriale është që të sigurojnë të dhëna në kohë dhe me cilësi të treguesve statistikorë të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave të përbashkëta mbi fushat e sipërpërmendura si dhe në monitorimin dhe menaxhimin e tyre.

Objekti kryesor për vitin 2023, do jetë hartimi dhe miratimi i ligjit të Censit, si instrument kryesor për mbledhjen e informacionit të Censit të bujqësisë, si dhe draftimi i

pyetësorit të Censit të Bujqësisë në përputhje me kërkesat e rregullores (EC) 2018/1091 e Parlamentit Evropian për “Statistikat e Integruara të Fermës”.

Agjencitë statistikore përgjegjëse: INSTAT dhe Banka e Shqipërisë

Tabela nr. 10 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat Sektoriale”

3. Statistikat Sektoriale	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Niveli minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Statistikat e Bujqësisë, Peshkimit dhe Pyjeve	19	5-M 1-T 12-V 1-10V	8 VS 10 BA 1- Cens	9 Vendi 4 Qarku 4 Bashki 2 NA	19 INSTAT
Energjia	2	1-T 1-V	2 BA	2 Vendi	2 INSTAT
Transporti	3	2-M 1-V	3 BA	1 Vendi 2 Qarku	3 INSTAT
Turizmi	3	2-M 1-T	2 VS 1 BA	1 Vendi 1 Rajoni 1 Qarku	3 INSTAT
Tregtia e Jashtme	4	1-M 1-T 2-V	2 BA 2 VS+BA	4 Vendi	2 INSTAT 2 BSH
Bilanci i Pagesave	5	2-M 3-T	2 BA 3 VS+BA	5 Vendi	5 BSH
Çmimet	5	3-M 1-T 1-V	4 VS 1 BA	5 Vendi	5 INSTAT
Shkenca, Teknologjia dhe Inovacioni	4	3-V 1-2V	3 VS 1 BA	4 Vendi	4 INSTAT
Gjithsej	45	15-M 8-T 20-V 1-10V 1-2V	17 VS 22 BA 5 VS+BA 1 Cens	31 Vendi 1 Rajoni 7 Qarku 4 Bashki 2 NA	38 INSTAT 7 BSH

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtim Statistikor; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Fusha “Statistikat sektoriale” përbëhet nga 8 tema statistikore:

Tema 3.1 “Statistikat e Bujqësisë, Peshkimit dhe Pyjeve”

Kjo temë përfshin nëntemën 3.1.1 “Statistikat e pyjeve”, për prodhimin e statistikave të kësaj kategorie me frekuencë vjetore, INSTAT mbledh dhe përpunon të dhëna administrative nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Pyjeve. Gjithashtu, po në kuadër të kësaj nënteme, do të zhvillohet Vrojtimi për Përdorimin e Lëndës Drusore me qëllim rritjen e gamës së indikatorëve lidhur me këto statistika.

Në lidhje me nëntemën 3.1.2 “Statistikat e Bujqësisë” nëndarja sipas specifikave që kjo temë mbulon është si vijon:

3.1.2/a “Statistikat e produkteve bimore”. INSTAT është i ngarkuar të prodhojë statistikën e kësaj kategorie nëpërmjet mbledhjes dhe përpunimit të të dhënave administrative të siguruar nga burimi administrativ. Gjithashtu, po në këtë kuadër, INSTAT bashkëpunon me Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural për sigurimin e të dhënave nga “Vrojtimi Vjetor në Bujqësi”, ku të dhënat parashikohen të mblidhen nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural me mbështetjen metodologjike të INSTAT. Gjatë vitit 2023 do të vazhdojë realizimi i aktivitetit “Statistikat e produkteve bimore” të gjeneruara nga Vrojtimi mbi

Sipërfaqen e Mbjellë, i cili gjithashtu realizohet nga bashkëpunim i INSTAT me Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.

3.1.2/b *“Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve”*. Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve do të sigurohen nga Vrojtimi Vjetor në Bujqësi dhe nga burimi administrativ. Sipas metodologjisë së parashikuar, mbledhja e të dhënave do të kryhet nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, ndërkohë që INSTAT do të kryejë përpunimin e tyre si institucion që gëzon statusin e prodhuesit të statistikave zyrtare. Përveç këtyre dy aktiviteteve, me qëllim nxjerrjen e statistikave të kësaj kategorie me frekuencë mujore, INSTAT do të kryejë edhe aktivitetet “Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve” të siguruara nga vrojtimi mujor mbi monitorimin e aktivitetit të thertoreve për gjedhë, derra dhe të imta, “Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve” të siguruara nga vrojtimi mujor mbi monitorimin e aktivitetit të thertoreve të shpendëve dhe “Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve” të siguruara nga vrojtimi mujor i aktivitetit të pularive për prodhimin e vezëve (konsum njerëzor).

3.1.2/c *“Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij”*. Për prodhimin e statistikave të kësaj kategorie, ashtu si dhe për kategoritë e tjera të sipërpërmendura, do të ketë një bashkëpunim të ngushtë ndërmjet INSTAT-it dhe Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Kështu, INSTAT do të kryejë aktivitetin statistikor me frekuencë vjetore “Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij” të prodhuara nga vrojtimi vjetor në të gjitha fabrikat dhe baxhot që grumbullojnë dhe përpunojnë qumësht dhe aktivitetin me frekuencë mujore “Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të tij” të siguruara nga vrojtimi mujor në fabrikat që grumbullojnë dhe përpunojnë qumështin e lopës. Ndërkohë, do të vazhdojë mbledhja dhe përpunimi i statistikave vjetore të qumështit dhe nënprodukteve të tij të siguruara nga burimi administrativ.

3.1.2/d *“Statistikat Strukturore të Fermës”* përfshijnë përpunimin në tërësi të të dhënave të siguruara nga Censi i Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore. Nëpërmjet kryerjes së këtij aktiviteti madhor, si dhe vrojtimeve të tjera të ndërmjetme midis dy censeve, sigurohet informacion thelbësor në aspektet e përgjithshme statistikore të tilla si toka, blegtoria, forca e punës bujqësore dhe aktivitete të tjera fitimprurëse, masat e zhvillimit rural, makineritë dhe pajisjet, ujitja, strehimi i kafshëve dhe administrimi i plehut, administrimi i tokës, vreshtat dhe pemtaria. Për vitin 2023 aktivitetet e parashikuara nën këtë nënfushë janë kryesisht të lidhura me punën përgatitore për Cens-in e Bujqësisë, si përditësimi i dokumenteve të strategjisë, planit të aktiviteteve dhe planit buxhetor, përcaktimi i kuadrit ligjor për kryerjen e censit. Brenda vitit 2023 INSTAT do të hartojë projektligjin e ri “Për censin e bujqësisë dhe fermave bujqësore”, i cili do të dërgohet për miratim në Kuvendin e Shqipërisë. Projektakti do të mundësojë përafrimin e standardeve të reja, duke ndjekur rekomandimet e Programit Botëror për Censet e Bujqësisë 2020, si dhe rekomandimet e EUROSTAT. Gjatë vitit 2023, INSTAT do të fokusohet edhe në draftimin e parë të pyetësorit të Censit të Bujqësisë duke ju përshtatur në mënyrë të plotë kërkesave të rregullores EC 2018/1091 e Parlamenti Evropian, për “Statistikat e Integruara të Fermës”.

3.1.2/e *“Llogaritë ekonomike në bujqësi”* përfshijnë përpunimin në tërësi të të dhënave të siguruara nga burimi administrativsi dhe nga tre anketat që INSTAT kryen në përmbushje të këtij aktiviteti, anketa mujore e çmimeve të prodhimeve bujqësore, anketa tremujore e çmimeve të inputeve në bujqësi dhe anketa tremujore e kafshëve për mbarëshitim.

3.1.3 “*Statistikat e peshkimit*”. Lidhur me realizimin e objektivave të kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë aktivitetet: “Statistikat e peshkimit” të siguruara nga burimi administrativ, për prodhimin e statistikave mbi prodhimin e peshkut me frekuencë tremujore, dhe “*Statistikat e peshkimit dhe akuakulturës*” të siguruara nga burimi administrativ për prodhimin e statistikave me frekuencë vjetore.

3.1.4 “*Statistikat e prodhimeve organike në bujqësi*” të siguruara nga burimi administrativ do të mbledhen gjatë vitit 2023 sipas legjislacionit Shqiptar dhe do të publikohen bazuar në kërkesat ndërkombëtare.

3.1.5 “*Statistikat e agromjedisit*” të siguruara nga burimi administrativ. Për realizimin e këtij aktiviteti INSTAT do të kryejë përpunimin e të dhënave të marra nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural për prodhimin e indikatorëve përkatës.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi pyjet, kullotat; të dhënat kadastrale të fondit për pyjet, kullotat dhe kundërvajtjet në pyje, strukturën dhe bilancet në pyje e kullota, si dhe bilanci burim-përdorim i produkteve pyjore; Tregues mbi sipërfaqen, prodhimin, rendimentin dhe përmbajtjen e lagështisë për drithërat dhe bishtajoret, në nivel kombëtar dhe rajonal; bimët tjera të mbjella në tokë arë, në nivel rajonal; pemët frutore, vreshtat, agrumet dhe ullirin, në nivel rajonal; Tregues mbi numrin e krerëve, prodhimin e mishit, sipas kategorive; strukturën e blegtorisë dhe shpendëve sipas llojeve dhe numrin e kafshëve të therura gjatë vitit në fermë sipas llojeve dhe kategoritë statistikore të therjeve, peshën e gjallë gjithsej dhe peshën e therur gjithsej sipas llojeve të kafshëve; Tregues mbi numrin e krerëve, prodhimin e mishit dhe produkteve të tjera blegtorale; Statistika mbi numrin e kafshëve të therura gjatë vitit në thertore sipas llojeve dhe kategorive statistikore të therjeve, peshën e gjallë gjithsej dhe peshë e therur gjithsej; Statistika mbi numrin e shpendëve të therur gjatë vitit në thertore sipas llojeve, peshën e gjallë dhe peshën e therur; Statistika mbi prodhimin e shpendëve dhe vezëve për treg; Tregues mbi qumështin dhe produktet e tij sipas përmbajtjes së yndyrës dhe proteinave, mbi strukturën e fabrikave dhe baxhove që grumbullojnë dhe përpunojnë qumësht; Statistika mbi sasinë e qumështit të lopës të grumbulluar si dhe sasinë e nënprodukteve kryesore të prodhuara; Tregues mbi sasinë e qumështit të prodhuar në fermë sipas llojeve: lopë, dele, dhi, me periodicitet vjetor në nivel prefekturë dhe bashkie; Tregues mbi llogaritë ekonomike në bujqësi; Indeksi i çmimeve të produkteve bujqësore; Indeksi i çmimeve të inputeve në bujqësi; Tregues mbi prodhimin e peshkut, molusqeve, strukturën e ndërmarrjeve prodhuese si dhe numrin e të punësuarve; peshkimin detar sipas porteve; numrin e anijeve dhe zënien e peshkut sipas porteve; Tregues për peshkimin në ujërat e brendshme dhe për numrin e subjekteve që ushtrojnë aktivitet në akuakulturë dhe molusqe; Tregues mbi sasinë e zënies së peshkut sipas kategorive ujore; Statistika mbi operatorë organikë të regjistruar dhe çertifikuar, si: prodhues, përpunues, importues dhe të tjerë, gjatë vitit referues, si dhe të rinj gjatë vitit, të cilët nuk kanë plotësuar kriteret e çertifikimit me periodicitet vjetor; sipërfaqet organike të çertifikuara dhe në proces konvertimi dhe prodhimet organike bimore me periodicitet vjetor; blegtorinë e çertifikuar, prodhimin e produkteve organike me origjinë blegtorale me periodicitet vjetor; përpunimin e produkteve organike sipas aktivitetit ekonomik; Tregues mbi: sasinë e plehrave kimike të përdorura sipas grup kulturave periodicitet vjetor; sipërfaqet e plehëruara me plehra kimike periodicitet vjetor; sasinë e pesticideve të përdorura sipas grup kulturave me periodicitet vjetor; sipërfaqet e trajtuara me pesticide sipas llojit të pesticideve dhe grup kulturave me

periodicitet vjetor; Tregues mbi: mbulimin dhe përdorimin e tokës me periodicitet vjetor; tokën e punueshme, livadhet dhe kullotat, tokën e zënë me pemëtores (pemë frutore, ullinj, agrume dhe vreshta) dhe tokë tjetër jobujqësore me periodicitet vjetor.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat në fushën e prodhimit bimor* realizohen duke zbatuar metodologjitë sipas standardeve evropiane, konkretisht bazuar në Rregulloren (KE) Nr. 543/2009 “Për statistikën vjetore të bimëve” ku mbulohen anekset 1.2.3.4 dhe vlerësohen si të pjesshme, si dhe në rregulloren e KE 834/2007 “Statistikat për prodhimet organike” që mbulohet në mënyrë të pjesshme.

Statistikat e blegtorisë, mishit dhe vezëve përputhen pjesërisht me Rregulloren (KE) Nr. 1165/2008 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për statistikën e blegtorisë dhe të mishit”, ku mbulohen anekset I-IV si dhe synohet mbulimi i aneksit V. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloret e KE-së.

Statistikat e qumështit dhe nënprodukteve të qumështit bazohen dhe janë pjesërisht të përafruara me Rregulloren Nr. 1165/2008 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikën e Blegtorisë dhe të Mishit”, si dhe Direktiva 96/16/KE në vërtetimet statistikore për qumështin dhe produktet e tij.

Statistikat e strukturës së njësive ekonomike bujqësore, INSTAT do të punojë për përafrimin e këtyre statistikave me rregulloren e re: Rregullorja (BE) 2018/1091 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikën e Integruar të Fermave” Përkufizimet që do të përdoren do të jenë në përputhje me rregulloret e KE-së.

Llogaritë ekonomike në bujqësi dhe çmimet bazohen në Rregulloren e (KE) Nr. 138/2004 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Llogaritë Ekonomike në Bujqësi”. Në zbatim të kërkesave të kësaj rregulloreje, llogaritë ekonomike në bujqësi dhe çmimet klasifikohen si pjesërisht të përafruara. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloren e KE-së. *Indeksi i Çmimeve të Prodhimeve Bujqësore* publikohet në përputhje me rregulloren e KE me periodicitet vjetor dhe tremujor.

Statistikat e peshkimit bazohen në rekomandimet e FAO-s si dhe rregulloret: Rregullorja (EC) Nr. 216/2009 mbi “Statistikën e Zënive të Peshkut, për peshkimin në zona të caktuar përveç Atlantikut të Veriut” dhe Rregullorja (EC) Nr. 762/2008 mbi “Statistikën e Akuakulturës”. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me rregulloret e KE-së.

Çertifikimi i fermave organike nga trupat e çertifikimit bazohet në Ligjin Nr. 106/2016 “Për Prodhimin Biologjik, Etiketimin e Produkteve Biologjike dhe Kontrollin e Tyre” përafrimi me Rregulloren (KE) Nr. 834/2007, 28 Qershorit 2007 mbi “Produktet Organike dhe Etiketimin e Produkteve Organike”.

Statistikat e agromjedisit vlerësohen si pjesërisht të përafruara me Rregulloren (KE) Nr. 1185/2009 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit “Për Statistikën mbi Pesticidet”.

Tema 3.2 “Energjia”

Kjo temë përmban dy nëntema 3.2.1 “*Statistikat e Energjisë Elektrike*” dhe 3.2.2 “*Statistikat e Bilancit të Përgjithshëm të Energjisë*”. INSTAT do të prodhojë Statistikën e Bilancit të Energjisë Elektrike me frekuencë tremujore, duke përpunuar të dhënat administrative të marra nga Koorporata Energjitike Shqiptare, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Operatori i Sistemit të Transmetimit dhe të dhënat që disponon INSTAT. Gjithashtu, INSTAT do të prodhojë statistikën e Bilancit të Përgjithshëm të Energjisë me

frekuencë vjetore, duke përpunuar të dhënat administrative të siguruara nga Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore.

Përmirësimet në kuadër të parafrimit me rregulloret gjatë vitit 2023 do të fokusohen në rritjen e numrit të indikatorëve të transmetuar në Eurostat, si dhe në cilësinë e të dhënave të transmetuara.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi prodhimin neto vendas të energjisë elektrike, importin dhe eksportin bruto të energjisë elektrike, humbjet në rrjet, si edhe konsumin final në vendin tonë; Tregues statistikorë mbi bilancin energjitik, i cili paraqet situatën aktuale në sektorin e energjisë në vend për origjinën dhe përdorimin specifik sipas burimeve të energjisë.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat e Energjisë* janë pjesërisht të përafruara me Rregulloren (KE) Nr. 1099/2008 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të “Për statistikat e energjisë”. Një numër i madh indikatorësh dhe raporti i cilësisë mbi statistikat e energjisë transmetohet aktualisht në Eurostat përmes pyetësorëve të Energjisë. Përmirësimi dhe rritja e cilësisë dhe numrit të indikatorëve të transmetuar në Eurostat dhe statistikat vjetore të konsumit përfundimtar të energjisë janë një nga përparësitë kryesore.

Tema 3.3 “Transporti”

Tema e statistikave të transportit përfshin dy nëntema: 3.3.1 “*Statistikat e Transportit*” dhe 3.3.2 “*Statistikat mbi sigurinë në transport*”. Statistikat e nëntemës së parë kanë frekuencë mujore dhe vjetore, të cilat prodhohen nga INSTAT duke kryer aktivitetin “Statistika mbi transportin ajror, detar, ujqor i brendshëm dhe hekurudhor të mallrave dhe pasagjerëve” dhe “Statistika mbi karakteristikat e mjeteve të transportit rrugor”. Për realizimin dhe publikimin e këtyre statistikave, INSTAT përpunon të dhënat administrative të marra nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë si dhe nga Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor. Përsa i takon nëntemës 3.3.2, INSTAT kryen aktivitetin statistikor me frekuencë mujore “Statistika mbi aksidentet rrugore” dhe tregues vjetor për Aksidentet hekurudhore. Për realizimin e këtyre statistikave INSTAT përpunon të dhënat administrative të siguruara nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit dhe Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.

Gjatë vitit 2023, do të rritet numri i treguesve të prodhuar mbi transportin dhe mbi sigurinë në transport bazuar në rregulloret evropiane, si dhe transmetimi i treguesve të prodhuar për statistikat e transportit në Eurostat dhe institucionet e tjera ndërkombëtare.

Treguesit kryesorë: Tregues mbi transportin ajror, detar, ujqor i brendshëm dhe hekurudhor të mallrave dhe pasagjerëve, në nivel kombëtar dhe sipas rajoneve; Tregues mbi karakteristikat e mjeteve të transportit rrugor; Tregues mbi numrin e aksidenteve rrugore, numrin e të aksidentuarve (të vdekur dhe të plagosur) dhe numrin e aksidenteve hekurudhore, në nivel kombëtar dhe sipas rajoneve.

Përputhshmëria me *acquis*: *Statistikat mbi Transportin* janë pjesërisht në përputhje me rregulloret e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 2018/643 “Mbi Statistikat e Transportit Hekurudhor”, Nr. 2018/974, “Mbi Statistikat e Transportit të mallrave përmes rrugëve ujore brenda vendit”, Nr.70/2012, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin e mallrave me rrugë”, Nr. 93/704 “Mbi krijimin e një baze të të dhënave të Komunitetit për aksidentet rrugore”, Nr. 437/2003, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin ajror të

udhëtarëve, mallrave dhe postës” si dhe Direktivën e Parlamentit dhe Këshillit Evropian Nr. 2009/42, “Mbi kthimet statistikore në lidhje me transportin e mallrave dhe udhëtarëve nga deti”.

Tema 3.4 “Turizmi”

Statistikat e kësaj kategorie përfshijnë tre nëntema:

3.4.1 “*Statistika mbi Strukturat Akomoduere*”, INSTAT kryen vrojtimin statistikor mujor “Anketa e Strukturave Akomoduere” pranë hoteleve dhe strukturave të ngjashme. Treguesit mujor të statistikave të akomodimit që përbejnë ofertën turistike në vend do të publikohen sipas parashikimit, në vitin 2023.

Për të siguruar mbarëvajtjen e aktivitetit dhe për rrjedhojë, edhe validimin e të dhënave, INSTAT do të zbatojë rekomandimet e Eurostat. Të dhënat dhe raporti i cilësisë do të transmetohen në Eurostat.

3.4.2 “*Statistikat e Turizmit në Njësitë Ekonomike Familjare (NjEF)*” statistikave vjetore të së cilës prodhohen nëpërmjet aktivitetit të INSTAT-it si anketa e turizmit pranë familjeve “Pushime dhe Udhëtime” në përputhje me rekomandimet e parashikuara bazuar në rregulloren (BE) Nr 692/2011 Eurostat. Publikimi i rezultateve të vitit 2022 për anketën e turizmit në familje do të vijojë sipas parashikimit, në vitin 2023. Për të siguruar mbarëvajtjen e aktivitetit dhe për rrjedhojë edhe validimin e të dhënave të transmetuara në Eurostat, INSTAT do të zbatojë të gjitha rekomandimet dhe udhëzimet e Eurostat

3.4.3 “*Statistikat e Lëvizjes së Shtetasve*”, ku përfshihet aktiviteti me frekuencë mujore për prodhimin e statistikave mbi lëvizjen (hyrje/daljet) e shtetasve të huaj dhe shqiptarë”, i cili kryhet nga INSTAT nëpërmjet përpunimit të të dhënave të siguruar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit.

Treguesit kryesorë: Statistika mbi lëvizjet (hyrje/daljet) e shtetasve të huaj dhe shqiptarë, sipas mënyrës së transportit, sipas shteteve, sipas mënyrës së qëllimit të vizitës; Tregues statistikorë mbi turizmin në Shqipëri; Statistika mbi kapacitetin e njësive akomoduere, numrin e turistëve, netë-qëndrimet, numrin e turistëve sipas shteteve, kapacitetin shfrytëzues; Statistika mbi përshkrimin e nivelit dhe strukturës së Turizmit në familje, ana e kërkesës (*demand side*) për periudha tremujore dhe vjetore, në përputhje me kërkesat e rregullores të KE-së Nr. 692/2011 (Aneksi II) dhe kërkesave të përdoruesve të brendshëm.

Tema 3.5 “Tregtia e Jashtme”

Kjo temë është e ndarë në disa nëntema:

3.5.1 *Statistikat e Investimeve të huaja direkte dhe Tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve*; 3.5.1.1 *Statistikat tremujore të Fluksit dhe Stokut të Investimeve Direkte*. Statistikat e investimeve të huaja janë pjesë integrale e statistikave të bilancit të pagesave dhe pozicionit të investimeve ndërkombëtare dhe si statistika specifike me ndarje sipas aktivitetit ekonomik NACE dhe ndarje gjeografike (shteteve), statistika të cilat prodhohen nga Banka e Shqipërisë me frekuencë tremujore. Të dhënat për kompilimin e statistikave të investimeve të huaja, sigurohen nga raportimet mujore të sistemit bankar, nga bilancet mujore dhe tremujore të institucioneve financiare (banka dhe jobanka), nga raportimet direkte të kompanive të mëdha me kapital të huaj dhe të përbashkëta shqiptare – të huaja; nga institucione të tjera

administrative, si Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore dhe Qendra Kombëtare e Biznesit, dhe informacione nga shkëmbime të ndërsjella dypalëshe me Kosovën. Në përgatitjen e statistikave të investimeve të huaja, Banka e Shqipërisë zbaton kërkesat dhe standardet e manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009) dhe OECD-së (BD4).

3.5.1.2 *Statistikat e Tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve* mbulohen gjithashtu nga Banka e Shqipërisë. Statistikat e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve janë pjesë integrale e statistikave të bilancit të pagesave në frekuencë tremujore si dhe si statistika specifike me ndarje gjeografike me frekuencë vjetore. Statistikat e shërbimeve prodhohen nga përpunimi i të dhënave të siguruar nga Banka e Shqipërisë, INSTAT-i, Ministria e Brendshme, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Qendra Kombëtare e Biznesit, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave si dhe të dhëna të tjera nga vrojtime statistikore pranë kompanive private dhe individëve. Në përgatitjen e statistikave ndërkombëtare të shërbimeve aplikohen rekomandimet e manualit për bilancin e pagesave (BPM6-FMN) si dhe rekomandimet e përshkruara në manualin e tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve (2010).

3.5.2 *“Statistikat e tregtisë së jashtme të mallrave”*. Në këtë nëntemë përfshihen dy aktivitete: 3.5.2.1 *“Statistika mbi eksportet/importet e mallrave”*, të cilat do të prodhohen nga INSTAT me frekuencë mujore nëpërmjet përpunimit të të dhënave të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave; 3.5.2.2 *“Statistikat mbi eksportet/importet e mallrave sipas karakteristikave të ndërmarrjeve”*, të cilat do të prodhohen nga INSTAT me frekuencë vjetore nëpërmjet përpunimit të të dhënave të marra nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave dhe skedarit të ndërmarrjeve që disponon INSTAT.

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi investimet e huaja fluks dhe stok sipas shteteve; Tregues statistikorë mbi investimet e huaja fluks dhe stok sipas aktivitetit ekonomik. Tregues statistikorë mbi tregtinë ndërkombëtare të shërbimeve me ndarje gjeografike (sipas shteteve). Tregues statistikorë mbi eksportet/importet e mallrave; Tregues statistikorë mbi eksportet/importet e mallrave sipas karakteristikave të ndërmarrjeve.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në Programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson mesatarisht të përputhshëm nivelin e implementimit të metodologjisë së investimeve të huaja direkte dhe tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve, si dhe kriterëve të transmetimit të këtyre të dhënave.

Statistikat e tregtisë së jashtme janë përafruar pjesërisht me Rregulloren (KE) Nr. 471/2009 të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit “Për statistikën e Komunitetit në lidhje me tregtinë e jashtme me vendet joanëtare”. Të dhënat e hollësishme të tregtisë së jashtme transmetohen rregullisht në Eurostat çdo muaj. Statistikat e tregtisë sipas monedhës së faturës (tabelat TIC) dërgohen rregullisht në Eurostat një herë në dy vjet. Statistikat e tregtisë së jashtme do të zbatohen plotësisht sistemin statistikor në formatin e ri të transmetimit të detajuar në vitin 2026.

Tema 3.6 “Bilanci i Pagesave”

3.6.1 Statistikat mujore dhe tremujore të Bilancit të pagesave

Banka e Shqipërisë është institucioni përgjegjës që prodhon dhe publikon statistikën e bilancit të pagesave. Në përgatitjen e këtyre statistikave, Banka e Shqipërisë mbledh informacion

nëpërmjet raportimit direkt nga institucionet financiare; raportimit direkt nga burime administrative si: Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, INSTAT, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Ministria e Brendshme, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Qendra Kombëtare e Biznesit, si edhe vrojtimeve të realizuara në kompani private dhe individë. Të dhënat e grumbulluara nga burimet e mësipërme raportohen pjesërisht me frekuencë mujore dhe në pjesën më të madhe me frekuencë tremujore, duke mundësuar përgatitjen dhe publikimin e statistikave të bilancit të pagesave me frekuencë tremujore dhe duke filluar nga viti 2020 me frekuencë mujore.

Statistikat e bilancit të pagesave prodhohen në bazë të manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009, EDS 2013), OECD-së (BD4), manualit të statistikave të tregtisë ndërkombëtare të shërbimeve dhe Kodit evropian të statistikave.

3.6.2 Statistikat tremujore të Pozicionit të Investimeve Ndërkombëtare - Banka e Shqipërisë është institucioni përgjegjës që prodhon dhe publikon statistikën e pozicionit të investimeve ndërkombëtare. Në përgatitjen e këtyre statistikave, Banka e Shqipërisë, INSTAT-i, Ministria e Brendshme, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, Qendra Kombëtare e Biznesit, si dhe të dhëna nga vrojtime statistikore pranë kompanive private të huaja dhe të përbashkëta shqiptare – të huaja. Gjithashtu, për përgatitjen e këtyre statistikave përdoren të dhëna nga FMN dhe informacione nga shkëmbime të ndërsjella dypalëshe me Kosovën. Të dhënat e grumbulluara nga burimet e mësipërme raportohen pjesërisht me frekuencë mujore dhe në pjesën më të madhe me frekuencë tremujore, duke mundësuar përgatitjen dhe publikimin e statistikave të pozicionit të investimeve ndërkombëtare me frekuencë tremujore.

Statistikat e pozicionit të investimeve ndërkombëtare prodhohen në bazë të manualeve metodologjike të FMN-së (BPM6-2009, EDS 2013), OECD-së (BD4), dhe Kodit evropian të statistikave.

Gjithashtu Banka e Shqipërisë realizon aktivitetin 3.6.3 mbi *Statistikat mujore të Rezervës Ndërkombëtare* si dhe aktivitetin 3.6.4 mbi *Statistikat tremujore të Borxhit të Jashtëm*

Treguesit kryesorë: Tregues statistikorë mbi bilancin tremujor të pagesave; Tregues statistikorë mbi bilancin mujor të pagesave. Tregues statistikorë mbi pasqyrën e pozicionit të investimeve ndërkombëtare me frekuencë tremujore; tregues me frekuencë mujore mbi Rezervën ndërkombëtare dhe tregues me frekuencë tremujore mbi Borxhin e Jashtëm.

Përputhshmëria me *acquis*: Mbështetur në Programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson mesatarisht të përputhshëm me Rregulloren (KE) 184/2005 “Për bilancin e pagesave, tregtinë ndërkombëtare të shërbimeve dhe investimet e huaja direkte” nivelin e implementimit të metodologjisë së bilancit të pagesave dhe pozicionit të investimeve ndërkombëtare BPM6, si dhe kriteret e transmetimit të të dhënave.

Tema 3.7 “Çmimet”

Statistikat e çmimeve janë ndarë në disa nëntema si më poshtë:

3.7.1 “Statistikat e Çmimeve të Konsumit” e matur nëpërmjet tre treguesve kryesorë: “Indeksi i Çmimeve të Konsumit (IÇK)”, “Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit (IHÇK)” dhe “Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit me Çmime Konstante”. Këto indekse prodhohen çdo muaj nga INSTAT-i nëpërmjet kryerjes së vrojtimit mujor të çmimeve të një shporte fikse mallrash dhe shërbimesh pranë njësive të tregtisë me pakicë, si

dhe duke shfrytëzuar të dhëna të tjera të marra nga Ministria e Arsimit, Sporteve dhe Rinisë, Bashkitë, Enti Rregullator i Ujit/Ujësjetës Kanalizime Tiranë, Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare dhe Universitetet.

3.7.2 *“Indeksi i Nivelit të Çmimeve dhe Prodhimi i Brendshëm Bruto për frymë në Standartin e Fuqisë Blerëse”* është nëntemë e veçantë dhe parashikon kryerjen e aktivitetit statistikor “Matja e Fuqisë Blerëse (MFB)”. Statistikat e kësaj kategorie do të prodhohen nga Eurostat me frekuencë vjetore, duke përdorur të dhënat e vërtetimeve të ndryshme të çmimeve të konsumit, ndërtimit, makinerive dhe pajisjeve, qirave, spitaleve dhe të dhëna të tjera shitesë të realizuara nga INSTAT për llogaritjen e këtyre treguesve.

3.7.3 *“Indeksi i Çmimeve të Banesave”* është aktivitet statistikor në formë studimi, ku INSTAT parashikon të prodhojë statistika me frekuencë tremujore duke shfrytëzuar të dhënat administrative të marra nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës ose nga vërtimet statistikore.

Treguesit kryesorë: Indeksi i Çmimeve të Konsumit, mujor, Ndryshimi vjetor, Ndryshimi mujor, Indeksi mesatar vjetor; Ndryshimi mesatar vjetor, Indeksi i Harmonizuar i Çmimeve të Konsumit, mujor, Indeksi i nivelit të çmimeve, PBB për frymë në Standardin e Fuqisë Blerëse.

Përputhshmëria me *acquis*: Statistikat Çmimeve të Konsumit janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren (EC) Nr. 2494/95 “Për indeksin e harmonizuar të çmimeve të konsumit”, ndërkohë që zbatojnë të njëjtat përkufizime dhe klasifikime. Të dhënat e çmimeve transmetohen rregullisht në Eurostat çdo muaj. INSTAT ndjek dhe zbaton rregullisht ndryshimet metodologjike të rregullores dhe i zbaton në trajtimin dhe llogaritjen e treguesit. Përsa i përket statistikave të Matjes së Fuqisë Blerëse, të gjitha aktivitetet që lidhen me këtë nëntemë statistikore kryhen në përputhje të plotë me rregulloren e BE Nr. 193/2011 “Për kontrollin e cilësisë së matjes së fuqisë blerëse”.

Tema 3.8 “Shkenca, Teknologjia dhe Inovacioni”

Në këtë temë përfshihen këto nëntema:

3.8.1 *“Statistikat e shkencës dhe teknologjisë”*, për statistikat e kësaj kategorie, INSTAT, gjatë vitit 2023 do të mbledhë dhe përpunojë të dhëna administrative mbi fondet e alokuara në buxhetin e shtetit për aktivitetin e Kërkimit Shkencor (statistikat GBARD).

Për statistikat e kësaj kategorie, INSTAT, gjatë vitit 2023 do të mbledhë të dhënat e vërtimit mbi aktivitetin e Kërkimit Shkencor dhe Zhvillimit 2020 - 2022 për katër sektorë: ndërmarrje private, institucione publike, institucione të arsimit të lartë dhe organizatat jo-fitimprurëse.

Me qëllim prodhimin e statistikave cilësore për sektorët e institucioneve publike dhe institucioneve të arsimit të lartë do të organizohen grupe pune ndërinstitucionale ku do përcaktohen metodologjia dhe treguesit e detajuar sipas institucioneve përkatëse.

3.8.2 *“Statistikat e inovacionit”*, INSTAT, gjatë vitit 2023, do të përpunojë dhe publikojë të dhëna për aktivitetet e inovacionit në ndërmarrje për periudhën kohore 2020 - 2022. Disa tregues kryesorë do të transmetohen në Eurostat.

3.8.3 *“Statistikat e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit”*. Për prodhimin e statistikave të kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë dy vërtime: a) Vërtimin vjetor mbi “Teknologjinë e Informacionit dhe Komunikimit” pranë ndërmarrjeve ekonomike, për të cilin INSTAT do të kryejë mbledhjen e të dhënave për vitin referencë 2023 dhe publikimin e

këtyre treguesve duke u bazuar në Rregulloren Zbatuese për vitin referues. Gjithashtu, gjatë vitit 2023, këto tregues do të transmetohen në Eurostat: b) Vrojtimin mbi “Përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit” në Njësitë Ekonomike Familjare (NjEF). Statistikat e teknologjisë së informacionit dhe komunikimit do të kenë frekuencë vjetore. Gjatë këtij viti do të vijojë sipas parashikimit publikimi i rezultateve të TIK në familje për vitin 2023, ku si vit referencë i mbledhjes së të dhënave është viti 2023.

Treguesit kryesorë: Tregues lidhur me përdorimin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit (TIK) në ndërmarrje ekonomike me 10 e më shumë të punësuar; tregues mbi nivelin e përdorimit të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit nga familjet (NjEF) dhe individët në nivel kombëtar dhe me periodicitet vjetor.

Përthpushmëria me *acquis*: Statistikat mbi *Shkencën Inovacionin* dhe *Teknologjinë* janë pjesërisht në përputhje me Rregulloren e Komisionit (KE) Nr.2019/2152 “Për statistikatat evropiane të biznesit”, dhe rregulloren Nr.2019/1700 “Për statistikatat e BE-së mbi Shoqërinë e Informacionit”. Të dhënat mbi Shkencën mbledhen për secilin sektor që kjo nënfushë mbulon, por për shkak të mungesës së cilësisë dhe shkallës së ulët të përgjigjes nga njësitë statistikore nuk prodhohen statistika. Ndonëse ndiqet Rregullorja e Komisionit (KE) 2019/2152 “Për statistikatat evropiane të biznesit” dhe Manuali i Frascatit për përkufizimet dhe mbledhjen e të dhënave, mosprodhimi i treguesve për këtë fushë bën të pamundur vlerësimin me përputhshmërinë me Rregulloret përkatëse. Disa statistika nuk prodhohen të detajuara sipas seksioneve përkatëse të përcaktuara në NVE Rev.2 dhe sipas madhësisë së ndërmarrjes. Statistikat sipas rajoneve duhet të prodhohen për këtë nënfushë për aktivitetin e shkencës.

Statistikat për nënfushën e përdorimit të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit nga familjet dhe individë janë pjesërisht në përputhje me rregulloren bazë të Komisionit Europian 2019/1700 “Për statistikatat e BE-së mbi Shoqërinë e Informacionit” duke siguruar një kuadër ligjor të përbashkët lidhur me statistikatat për njësitë ekonomike familjare dhe individët, të mbledhura përmes kampioneve të zgjedhura. Dizenjimi i pyetësorit, përkufizimet dhe metodologjia e përdorur është në përputhje me rregulloret.

Treguesit statistikorë për *nënfushën e Inovacionit* janë pjesërisht të përputhshme me Rregulloren (KE) Nr. 995/2012 “Për zhvillimin e statistikave komunitare mbi shkencën dhe teknologjinë”, Aneksi II i saj.

Fusha 4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

Statistikat e mjedisit dhe multidomain përfshijnë statistikatat e mjedisit dhe statistikatat rajonale dhe gjeohapësinore.

Qëllimi kryesor i statistikave të Mjedisit dhe Multidomain është sigurimi i të dhënave në kohë dhe me cilësi i treguesve statistikorë të cilët ndihmojnë në hartimin e politikave të përbashkëta mjedisore dhe socio-ekonomike, monitorimin dhe menaxhimin e këtyre fushave si dhe integrimin e informacionit statistikor dhe atij gjeohapsinor me anë të të cilit synohet sigurimi i numrit më të madh të mundshëm të statistikave të gjeoreferuara në kohë dhe cilësi nga fusha të ndryshme të statistikave në një nivel territorial të detajuar.

Objektivi kryesor gjatë vitit 2023, për statistikatat e mjedisit dhe multidomain, do të jetë rritja e cilësisë dhe plotshmërisë së serive kohore për treguesit me frekuencë vjetore, të lidhur

në veçanti me statistikën e mbetjeve dhe statistikën e ujit, duke synuar rritjen e nivelit të përafrimit me *acquis* përkatëse, si dhe dërgimi për herë të parë në Eurostat për vlerësim të dhënave mbi “Llogaritë e Emetimeve në Ajër”.

Agjencia statistikore përgjegjëse: INSTAT

Tabela nr. 11 paraqet numrin e aktiviteteve të kësaj fushe, për kategoritë: periodiciteti/burimi i të dhënave/niveli minimal i publikimit/institucioni përgjegjës.

Tabela nr. 11 Përmbledhje e numrit të aktiviteteve për Fushën “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

4. Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain	Nr. i aktiviteteve Statistikore (AS)	Nr AS / Periodiciteti *	Nr AS / Burimi i të dhënave**	Nr AS / Nivel minimal i publikimit	Nr AS / Institucioni përgjegjës
Mjedisi	7	7-V	7 BA	7 Vendi	7 INSTAT
Sistemi i Informacionit Gjeografik (GIS) për qëllime Statistikore	4	4-Tjetër	4-Tjetër	4 NA	4 INSTAT
Gjithsej	11	7-V 4-Tjetër	7 BA 4-Tjetër	7 Vendi 4 NA	11 INSTAT

*M-mujor; T-Tremujor; V-Vjetor;

** VS-Vrojtje Statistikore; BA-Burim Administrativ; NA-Nuk aplikohet.

Fusha 4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain” përbëhet nga dy tema statistikore:

Tema 4.1 “Mjedisi”

Statistikat e mjedisit parashikohet të prodhohen në vitin 2023 sipas këtyre nëntemave:

4.1.1 “Llogaritë Monetare Mjedisore”. Sipas kësaj nënteme, INSTAT do të prodhojë statistika mbi Llogaritë Monetare Mjedisore të siguruar nga burime administrative, me frekuencë vjetore, duke shfrytëzuar të dhënat e INSTAT, si dhe të dhënat e siguruar nga Drejtoria e Llogarive Kombëtare në INSTAT, duke i shpërndarë këto të dhëna sipas kërkesave dhe metodologjisë evropiane.

4.1.2 “Llogaritë Fizike Mjedisore”, sipas të cilës INSTAT do të realizojë aktivitetin “Llogaritë Fizike Mjedisore” të gjeneruara nga burimi administrativ, duke përpunuar të dhënat statistikore të siguruar nga Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore, si dhe INSTAT.

4.1.3 “Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme”, ku INSTAT do të kryejë prodhimin vjetor të statistikave mbi mbetjet, bazuar në aktivitetet “Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme”, të siguruar nga burimi administrativ dhe “Statistikat mbi menaxhimin të mbetjeve të ngurta urbane dhe substancave të rrezikshme”, të siguruar nga bashkitë e vendit, me një sistem tashmë të kolauduar mbledhje të dhënash. Gjithashtu, brenda kësaj nënteme, INSTAT do të kryejë prodhimin vjetor të statistikave mbi mbetjet, bazuar në “Statistikat mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme” të siguruar nga vërtetimi vjetor mbi mbetjet në industri”.

4.1.4 “Statistikat e ujit”. Prodhimi vjetor i statistikave të ujit nga INSTAT do të bazohet në dy aktivitete statistikore si: “Statistikat e ujit” të cilat prodhohen nga përpunimi i të dhënave administrative të siguruar nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës, Instituti i Gjeoshkencave, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit,

Shërbimi Gjeologjik Shqiptar dhe “Statistikat e ujit të gjeneruara nga vrojtimi vjetor mbi përdorimin e ujit në industri”.

4.1.5 Statistikat e Qytetit. Për realizimin e kësaj nënteme do të prodhohen statistikat mbi cilësinë e ajrit dhe zhurmat dhe automjetet sipas vjetërsisë në përdorim. Këto statistika do të prodhohen gjithashtu nga INSTAT me frekuencë vjetore, duke u mbështetur në aktivitetin “Statistikat mbi cilësinë e ajrit dhe zhurmat” të cilat prodhohen nga përpunimi i të dhënave të siguruara nga INSTAT, si dhe i të dhënave administrative të siguruara nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjitikës .

4.1.6 “Statistikat e Biodiversitetit”, nga realizimi i kësaj teme statistikore sigurohen të dhëna të përgjithshme dhe specifike për zonat e mbrojtura, speciet e kërcënuara, florën dhe faunën. Të dhëna janë vjetore në nivel kombëtar dhe sigurohen nga Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, si dhe Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura.

Treguesit kryesorë: Tregues vjetorë mbi taksat në mjedis në total vendi; Tregues vjetorë mbi shpenzimet për mbrojtjen e mjedisit dhe të ardhurat në total vendi; Tregues vjetorë mbi të mirat dhe shërbimet në mjedis në total vendi; Tregues vjetorë mbi llogaritë rrjedhëse fizike të energjisë në total vendi; Burimet e Brendshme Natyrore (DE); Përdorimin e brendshëm të materialeve mjedisore (DMC); Tregues mbi menaxhimin e mbetjeve dhe substancave të rrezikshme në nivel vendi; Tregues statistikorë mbi mbetjet e ngurta urbane, mbetjet e ngurta industriale; cilësinë e ujërave larës në detet Adriatik dhe Jon; Tregues mbi ujin, cilësinë e ajrit dhe zhurmat në nivel vendi dhe në qytete kryesore; speciet e rrezikuara dhe ato të mbrojtura për florën dhe faunën, si dhe tregues mbi numrin dhe sipërfaqen e zonave të mbrojtura.

Përputhshmëria me *acquis*: *Llogaritë Monetare në Mjedis* bazohen në Rregulloren (KE) 691/2011 “Për Llogaritë Ekonomike Evropiane Mjedisore”.

Llogaritë Fizike Mjedisore bazohen në Rregulloren (KE) 691/2011 “Për Llogaritë Ekonomike Evropiane Mjedisore”. Përkufizimet e përdorura janë kryesisht në përputhje me këtë rregullore. *Llogaritë e Flukseve të Materialeve Mjedisore* publikohen nga INSTAT me periodicitet vjetor dhe në përputhje me metodologjinë e BE-së. INSTAT nuk prodhon dy modulet e tjera të Llogarive Fizike Mjedisore si Llogaritë e Emetimeve në Ajër dhe Llogaritë e Flukseve Fizike të Energjisë, megjithatë puna ka nisur që këto module të prodhohen dhe të jenë të përafëruara me kërkesat e rregullores specifike.

Statistikat në fushën e mbetjeve të ngurta urbane realizohen duke zbatuar metodologjitë dhe standardet e parashikuara në rregulloret: Rregullorja (KE) Nr. 2150/2002 “Për statistikat e mbetjeve”, Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. b2008/98/EC “Për mbetjet dhe raportimin e detyrueshëm të statistikave për mbetjet”, Rregullorja (KE) Nr. 782/2005, që përcakton formatin e detyrueshëm për transmetimin e rezultateve në statistikat e mbetjeve, Rregullorja (KE) Nr. 783/2005, Shtojca II për rregulloren e mbetjeve, Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. 2150/2002 “Për kriteret e duhura të vlerësimit të cilësisë dhe përmbajtjen e raporteve të cilësisë për statistikat e mbetjeve”, Rregullorja (KE) Nr. 849/2010 “Për menaxhimin e mbetjeve urbane” dhe Manuali i Eurostatit për statistikat e mbetjeve, i amenduar.

Statistikat në fushën e ujërave realizohen duke zbatuar metodologjitë sipas standardeve evropiane bazuar në rregulloret dhe direktivat e BE, Rregullorja (KE) 2017/1951 “Për programin e statistikave evropiane”.

Tema 4.2 “Multidomain”

4.2.1.1 Sistemi i Informacionit Gjeografik (GIS) për qëllime Statistike

Gjatë vitit 2023 INSTAT do të vazhdojë me aktivitetet e para-numërimit me fokus përgatitjen e hartave të censit për të mbështetur Censin e Popullsisë dhe Banesave gjatë fazës së numërimit. Puna do të vazhdojë me përditësimin e kufirit të zonave të censit (ZC), në varësi të ndryshimit të numrit të përgjithshëm të banesave si dhe kodifikimin e tyre. Për të siguruar një mbulim sa më të plotë dhe të saktë të gjeografisë së Cens, INSTAT gjatë vitit 2023 do të kryejë përditësime të vazhdueshme të ZC-ve në bashki të përzgjedhura, përgjithësisht në zona urbane me densitet të lartë ndërtesash.

Përgatitja e sistemeve të hartave digjitale do të lehtësojë mbulimin orientimin, dhe monitorimin gjatë fazës së numërimit.

4.2.1.2 Ndërtimi i Regjistrit statistikor të ndërtesave dhe banesave të Shqipërisë

Gjatë vitit 2023 synohet të kryhet një testim i regjistrit statistikor të ndërtesave dhe banesave (ASRBD) me të dhënat e pilot Cens 2021. Fokusi do të jetë ndërtimi i një gjeo-databaze ku, pasi të kryhet kontrolli i cilësisë së të dhënave nga sektorët përgjegjës, do të analizohen dhe integrohen në gjeo-databazë të dhënat e disponueshme nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile (Adresari) apo autoritete të tjera publike shqiptare sipas variablave të përcaktuar në ASRBD.

4.2.1.3 Klasifikimi statistikor i njësive territoriale

INSTAT transmeton, sipas kërkesave të Eurostatit, rregullisht çdo vit listën e Njësive Administrative Lokale (LAU) me klasifikimet që disponon si: shkallën e urbanizimit (DEGURBA) dhe klasifikimin e zonave bregdetare (Costal Areas). Edhe për vitin 2023 INSTAT do të vazhdojë të transmetojë këtë listë sipas kërkesave të Eurostat.

4.2.2.1 Harmonizimi i temave “Demografia” dhe “Njësitë Statistike” sipas direktivës INSPIRE

Në lidhje me Infrastrukturën Kombëtare të Informacionit Gjeohapsinor (NSDI Kombëtare), nëntema 4.2.2.1 INSTAT do të fokusohet në transformimin dhe harmonizimin e të dhënave gjeografike për dy temat që është përgjegjës në kuadrin e NSDI shqiptare (Demografia dhe Njësitë Statistike), sipas specifikimeve të Direktivës INSPIRE. Me mbështetjen e Autoritetit Shtetëror për Informacionin Gjeohapsinor, INSTAT parashikon harmonizimin e të dhënave gjeohapsinore me të dhënat e Censit të ardhshëm.

Përputhshmëria me acquis: Sistemi i Informacionit Gjeografik (GIS) për qëllime statistikore zhvillohet dhe mirëmbahet për të gjithë Republikën e Shqipërisë. Baza e të dhënave gjeohapsinore për qëllime statistikore do të përditësohet dhe mirëmbahet për të mbështetur aktivitetet statistikore (cense, vrojtime, anketa, etj), për të qenë në përputhshmëri të plotë me Sistemin e Informacionit Gjeografik të Eurostat-it (GISCO).

Mbështetur në Programin e monitorimit të përputhshmërisë, Eurostat vlerëson të lartë përputhshmërinë e sistemit gjeografik të INSTAT, si dhe mbështet iniciativën e ndërtimit të regjistrit statistikor të ndërtesave dhe banesave.

Klasifikimi i Nomenklaturës Statistike (NUTS) vlerësohet me përputhshmëri të lartë nga EUROSTAT, ndërsa tipologjia territoriale vlerësohet me përputhshmëri të mesme. Për të qenë në përputhshmëri të plotë me zbatimin e Rregullores së KE-së 2019/1130 “Për kushtet e unifikuara për aplikimin e harmonizuar të tipologjisë territoriale”, si dhe në vijim të Rregullores (KE) Nr. 1059/2003 ”Për ndërtimin e një klasifikimi të përbashkët të njësive

territoriale për statistikat”, INSTAT synon të zbatojë metodologjitë e hartuara nga Eurostat në lidhje me krijimin dhe harmonizimin e tipologjive territoriale.

Vjetari Statistikor Rajonal

INSTAT publikon çdo vit Vjetarin Statistikor Rajonal. Publikimi përpiqet t'i japë përdoruesve një përmbledhje të treguesve dhe tendencave demografike, ekonomike, sociale dhe mjedisore më të rëndësishme dhe më të fundit në nivel rajonal, qarkudhe ku është i disponueshëm edhe në nivel lokal (Bashkitë). Prioriteti i Vjetarit është paraqitja e treguesve statistikorë (normat, raportet, mesataret, koeficientët, indekset etj.) dhe jo vlerat absolute. Kjo mundëson krahasimin ndërmjet njësive territoriale, pavarësisht nga madhësia dhe vendndodhja e tyre. Gjithashtu, Vjetari Statistikor Rajonal respekton Nomenklaturën Evropiane të Njësive Territoriale për Statistikat (NUTS), ku dallon këto nivele: NUTS 1 (nivel vendi), NUTS 2 (rajonet statistikore bazë, në Shqipëri: Veri, Qendër, Jug), NUTS 3 (rajone të vogla statistikore, në Shqipëri: 12 Prefekturat ose Qarqet), LAU 1 (Njësitë administrative vendore 1, në Shqipëri: 61 Bashki).

CENSET

A. Censi i Popullsisë dhe Banesave

Censi i fundit i Popullsisë dhe Banesave në Shqipëri është kryer me sukses në Tetor 2011, që atëherë kushtet sociale, politike, dhe ekonomike në vend kanë ndryshuar. Censi i Popullsisë dhe Banesave do të luajë një rol vendimtar në përditësimin e informacionit statistikor të nevojshëm në nivel lokal dhe rajonal dhe në kuptimin dhe paraqitjen e ndryshimeve që kanë ndodhur në Shqipëri që nga viti 2001 dhe 2011. Ky informacion është thelbësor për krijimin e politikave të mbështetura në statistika dhe përcaktimin e qëllimeve dhe planeve socio-ekonomike për zhvillimin e qëndrueshëm në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal, si dhe për një sistem statistikor të qëndrueshëm dhe efikas, bazuar në kombinimin e përdorimit të të dhënave administrative dhe vrojttimeve. Censi i Popullsisë dhe Banesave do të ndjekë "Rekomandimet për Censin e Popullsisë dhe Banesave 2020 të Konferencës së Statisticienëve Evropiane", të cilat janë hartuar në bashkëpunim të ngushtë me Eurostat dhe në përputhje me rishikimin e "Parimeve dhe Rekomandimeve për Censet e Popullsisë dhe Banesave" globale-raundi i vitit 2020".

Objektivat strategjikë të Censit të Popullsisë dhe Banesave

- Censi do të krijojë informacionin bazë statistikor mbi popullsinë, ndërtesat dhe banesat për të gjithë territorin e Shqipërisë, i cili është thelbësor për ndërtimin e institucioneve, zhvillimin e qëndrueshëm, demokracinë dhe qeverisjen e mirë në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal.

- Të dhënat e Censit do të bëhen të krahasueshme me ato të vitit 2011 dhe 2001 dhe do të nxjerrin në pah ndryshimet demografike, ekonomike dhe shoqërore gjatë dy dekadave për njësitë e vjetra dhe të reja territoriale dhe administrative. Të dhënat do të shërbejnë gjithashtu për krahasimet ndërkombëtare duke ndjekur kërkesat e rregulloreve të BE-së.

- Të dhënat do të bëhen të disponueshme në formë të agreguar dhe si të dhëna mikro duke filluar nga zonat më të vogla gjeografike në nivel bashkiak dhe kombëtar përmes një rrjeti 1km² për të lehtësuar zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e planeve dhe programeve

të zhvillimit, si dhe për qëllime të tjera politike dhe kërkime shkencore. Kujdes më i madh do të ushtrohet për të mbrojtur konfidencialitetin dhe për të parandaluar zbulimin pa dashje të informacionit të Censit rreth individëve apo njësive të tjera statistikore të identifikueshme.

- INSTAT do të përdorë teknologji moderne për të përgatitur dhe kryer Censin në terren në një mënyrë të besueshme, efikase dhe kosto efektive. Investimet në harduer, softuer dhe ngritja e kapaciteteve do të forcojnë mjedisin e përgjithshëm të Teknologjisë së Informacionit të INSTAT-it dhe do të japin zgjidhje të qëndrueshme dhe të ripërdorshme për vrojtime apo aktivitete të tjera statistikore.

- Censi do të përdorë burimet administrative të disponueshme për fazën përgatitore, si dhe për kontrollin e cilësisë. INSTAT-i gjithashtu do të punojë me institucione të tjera publike për të krijuar kushtet e nevojshme për krijimin e një regjistri statistikor ndërtesash dhe banesash dhe një regjistri statistikor të popullsisë rezidente që do të shërbejnë si burim për zhvillimin e censeve mbështetur në regjistra pas këtij raundi. Bazuar në Cens, INSTAT gjithashtu do të ndërtojë një bazë të re zgjedhjeje për vrojtmet statistikore, e cila do të përmirësojë infrastrukturën bazë të të gjithë sistemit statistikor.

- Lidhur me informimin e popullsisë, rekrutimin dhe informimin e anketuesve, kontrollorëve dhe mbikëqyrësve dhe përgatitjen e bashkive dhe administratës për Censin, INSTAT do të iniciojë konsultime dhe do të zhvillojë një fushatë të gjerë komunikimi për pjesëmarrjen e qytetarëve, metodologjinë, përmbajtjen dhe të dhënat e pritshme të Censit.

- Në përcaktimin e temave, koncepteve dhe përkufizimeve, programeve statistikore dhe metadatave të të dhënave të Censit, INSTAT do të ndjekë rekomandimet e Kombeve të Bashkuara, rregulloren kornizë të Parlamentit Evropian dhe Këshillit dhe rregulloret e zbatimit të Komisionit Evropian.

Aktivitetet kryesore të Censit të Popullsisë dhe Banesave për vitin 2023

Në kuadër të menaxhimit dhe organizimit të Censit, gjatë vitit 2023, vëmendje e veçantë do t'i kushtohet menaxhimit të cilësisë së proceseve dhe cilësisë së të dhënave duke mbajtur në vëmendje minimizimin e risqeve që mund të ndikojnë në secilin nga proceset e prodhimit statistikor. Censi, si aktiviteti më i madh që INSTAT kryen, do të mbështetet me burimet e nevojshme njerëzore dhe financiare të siguruara nga buxheti i shtetit ose donatorët.

Gjatë muajve Maj dhe Qershor 2022 u krye testi i katërt, qëllimi i të cilit ishte testimi i aplikacioneve për mbledhjen e të dhënave me pyetësin e përditësuar pas Pilot censit të dytë të zhvilluar në Tetor 2021. Gjetjet e pilotit u analizuan dhe shërbyen si bazë për përmirësimet e nevojshme në të gjitha fazat e Censit.

Gjatë vitit 2023 do të finalizohen të gjithë materialet e nevojshme për realizimin e Censit në Shtator 2023.

Aktivitetet mbështetëse do të vazhdojnë me kontrolle në terren dhe me të përditësime të pjesshme të zonave të censit (ZC) nga stafi i GIS, me fokus në bashki me densitet të lartë ndërtesash. Gjithashtu, aktivitetet e hartave të cens në fazën e para-numërimit, gjatë dhe pas Censit do të vazhdojnë me: kontrollet e cilësisë së të dhënave në rast ndryshimesh në terren si: përditësimi i gjeodatabazës së Cens, përditësimi i kufijve të Zonave të Censit, përditësimin e numrit të Zonave të Censit në rast ndryshimesh, gjeokodifikimin e njësive gjeografike. Gjatë vitit 2023 do të kryhet edhe përgatitja e hartave dixhitale të Zonave të

Censit për të gjithë zinxhirin e stafit të terrenit - anketues, kontrollorë dhe mbikqyrës, sipas kërkesave të Njesisë së Teknologjisë së Informacionit për t'u testuar/aksesuar/integruar në aplikacionin e pyetësorëve të Censit.

Logjistika do të synojë zbatimin dhe konsolidimin e planit logjistik si dhe të përmirësojë të gjithë materialet e nevojshme lidhur me organizimin e trajnimeve, shpërndarjen e materialeve dhe grumbullimin e tyre. Gjatë vitit 2023 do të vazhdojnë takimet me pushtetin vendor për një identifikim të saktë të mundësive dhe elementëve që do të mund të sigurohen nga këto struktura, por njëkohësisht edhe duke mbledhur informacion dhe duke vlerësuar nevojat për rastet kur njësitë vendore nuk mund ta mbështesin Censin sipas kërkesave të tij.

Suksesi i Censit varet në masë të madhe nga angazhimi pozitiv dhe pjesëmarrja e popullatës. Prandaj, gjatë vitit 2023 do t'i kushtohet një vëmendje e veçantë implementimit dhe monitorimit të strategjisë së komunikimit, elemente bazë të të cilit janë komunikimi me palët e interesuara dhe publikun në përgjithësi. Fushata e komunikimit do të promovojë Censin duke informuar publikun për qëllimin e tij, si dhe do të ndihmojë në forcimin e besueshmërisë së të dhënave dhe institucionet përgjegjëse për prodhimin e tyre. Fushata do të arrijë tek publiku dhe palët e interesuara specifike, duke përdorur një shumëllojshmëri të mediave, kanaleve dhe teknikave të komunikimit.

Numërimi i Popullsisë dhe Banesave do të fillojë me datë 18 Shtator 2023 dhe do të vazhdojë për një periudhë gjashtë javore. Përmbajtja e pyetësorit është reflektuar në aneksin e këtij Plani, sipas kërkesave të nenit 4 të ligjit nr.104/2020 “Për censin e popullsisë dhe banesave”.

Pas numërimit në terren, INSTAT do të organizojë anketën “Pas Censit”, për të llogaritur nivelin e besueshmërisë dhe cilësinë e të dhënave të mbledhura, duke përdorur modele statistikore të rekomanduara nga organizatat ndërkombëtare.

B. Censi i Bujqësisë

Censi i Bujqësisë u krye me sukses për herë të fundit në vitin 2012. Ai është aktiviteti kryesor dhe më kompleks statistikor që zhvillohet në nivel vendi në fushën e Statistikave të Bujqësisë. Ky aktivitet do të luajë një rol vendimtar në përditësimin e informacionit statistikor të nevojshëm në nivel lokal dhe rajonal dhe në paraqitjen e ndryshimeve që kanë ndodhur në Shqipëri në fushën e bujqësisë, që nga viti 2012. Censi do të kontribuojë gjithashtu në krijimin e regjistrit statistikor të fermave, i cili do të jenë burimi i vrojtimeve me karakter bujqësor në të ardhmen. Ky aktivitet konsiderohet një projekt thelbësor për hartimin e politikave dhe përcaktimin e synimeve dhe planeve socio-ekonomike për zhvillim të qëndrueshëm në nivel kombëtar, rajonal dhe lokal, si dhe për një sistem statistikor të qëndrueshëm dhe efikas. Censi do të ndjekë udhëzimet dhe do të jetë në përputhje me konceptet dhe përkufizimet e “Programit Botëror për Censet e Bujqësisë 2020”. Në të njëjtën kohë, “Udhëzuesi operacional i Programit Botëror për Censet e Bujqësisë 2020” i hartuar po nga FAO, do të jetë dokumenti kryesor për orientimin e aktiviteteve të Censit.

Aktivitetet kryesore të Censit të Bujqësisë për vitin 2023

Pandemia globale COVID-19, si në të gjithë botën, ka ndikuar në aktivitetet e INSTAT, përfshirë punën përgatitore për të dy cens-et, si atë të Popullsisë dhe Banesave

ashtu dhe për atë të Bujqësisë. Për këtë arsye, censi i radhës i Bujqësisë është parashikuar të kryhet në vitin 2024.

INSTAT ka filluar fazën përgatitore për realizimin e këtij ushtrimi. Fillimisht është përgatitur një modul pyetjesh, të cilat janë përfshirë në pyetësin e Cens-it të Popullsisë dhe Banesave, me qëllim krijimin e listës së fermave bujqësore, e cila do të shërbejë si bazë zgjedhje për cens-in e ardhshëm të bujqësisë, kjo për arsye të mungesës së regjistrimit administrativ të fermave. Përveç përdorimit të metodës së sipërpërmendur, mbështetur dhe në sugjerimin e FAO-s në manualin e Censeve Botërore të Bujqësisë (Raundi 2020), INSTAT po analizon edhe mundësinë e shfrytëzimit të Regjistrimit Administrativ të Fermave Bujqësore në menaxhim nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural. Në vazhdim me mbështetjen e ekspertizës ndërkombëtare nga Organizata e Ushqimit dhe Bujqësisë (FAO), INSTAT hartoi draft-strategjinë dhe planin e veprimit të cens-it të Bujqësisë. Strategjia përshkruan kërkesat ligjore, teknologjike, operacionale dhe buxhetore për aktivitetin.

Mosrealizimi i procesit të grumbullimit të të dhënave të censit të Popullsisë dhe Banesave në periudhën e parashikuar, rrjedhimisht do të sjellë një rishikim të planit të aktiviteteve si edhe strategjisë edhe të cens-it të Bujqësisë. Si aktivitete kryesore për vitin 2023 do të jenë rishikimi i dokumentit strategjik, i planit të veprimeve si dhe planit buxhetor në përputhje me ndryshimet e sipërpërmendura. Dokumenti strategjik do të përditësohet me zhvillimet më të fundit në aspektet metodologjike dhe teknologjike të lidhura me instrumentat për mbledhjen e të dhënave. Gjatë vitit 2023 INSTAT do të fokusohet edhe në draftimin e parë të pyetësit të Censit të Bujqësisë duke iu përshtatur në mënyrë të plotë kërkesave të rregullores EC 2018/1091 të Parlamentit Evropian, për “Statistikat e Integruara të Fermës”. Duke pasur parasysh faktin se Censi i Bujqësisë është planifikuar të kryhet në vitin 2024, krahas të dhënave bazë (core data), INSTAT planifikon të mbledhë edhe module të veçanta në të gjitha fermat bujqësore që kanë të bëjnë me: Ujitjen, praktikën e menaxhimit të tokës, makineritë dhe pajisjet dhe pemëtarinë, kështu duke përmbushur të gjitha detyrimet e derivuara edhe nga rregulloret Evropiane që kanë vërejtjet strukturore të fermave, me vit reference vitin 2023, për vendet anëtare. Gjithashtu dhe në punën për përgatitjen e materialeve mbështetëse, përfshirë këtu manualin e anketuesve, si dhe materialet e trajnimit. Fokus i veçantë do t’i jepet teknologjisë së informacionit si dhe gjeo-informacionit, me objektiv ngritjen e sistemit të mbledhjes së të dhënave. Një hap tejet i rëndësishëm që do të ndërmerret gjatë vitit 2023 do të jetë dhe draftimi i metodave të komunikimit me grupet e interesit nëpërmjet një strategjie të detajuar. Gjithashtu do të draftohet një plan tabulimi duke përfshirë një analizë të detajuar dhe një plan shpërndarjeje të rezultateve.

INSTAT do të rishikojë Ligjin e Censit të Bujqësisë me mbështetjen e ekspertëve të huaj për të arritur një përputhshmëri sa më të lartë me rregulloret përkatëse Evropiane, si dhe pas konsultimit me të gjithë grupet e interesit. Hyrja në fuqi e projektligjit, i cili është parashikuar në Planin Vjetor të Integrimit Evropian, në tremujorin e dytë të vitit 2023, do të mundësojë formalizimin e datës së Censit, nëpërmjet Planit Vjetor për zbatimin e Programit të Statistikave Zyrtare, si dhe do të mandatojë ngritjen e strukturave ndërinstitucionale mbështetëse për Censin.

Tabela nr. 12 Aktivitetet për Censin e Bujësisë për vitin 2023

Censi i Bujësisë/aktivitetet	Afatet	
1. Përditësimi i dokumentit strategjik të Censit	Janar-	Qershor
2. Përditësimi i planit të veprimit të Censit	Janar-	Qershor
3. Përditësimi i buxhetit të Censit	Janar-	Qershor
4. Finalizimi i strategjisë së Komunikimit	Janar-	Dhjetor
5. Ngritja e sistemit për mbledhjen e të dhënave	Janar-	Dhjetor
6. Hartimi dhe miratimi i projektligjit “Për censin e bujqësisë”	Janar-	Dhjetor

V. Sistemi i menaxhimit të cilësisë

INSTAT synon të ofrojë produkte dhe shërbime statistikore që korrespondojnë me nevojat statistikore të informacionit të grupeve të ndryshme të përdoruesve. Përmirësimi i cilësisë së informacionit statistikor kryhet vazhdimisht duke kërkuar kostot më të ulëta të mundshme dhe duke zvogëluar barrën e përgjigjes. INSTAT është angazhuar të sigurojë cilësinë më të lartë në lidhje me përpilimin e statistikave. Në përputhje me Ligjin e Statistikave, INSTAT përdor metoda dhe procese statistikore në linjë me parimet dhe standardet shkencore të njohura ndërkombëtarisht, kryen analiza të vazhdueshme të statistikave me qëllim përmirësimin e cilësisë dhe siguron që statistikatat të jenë sa më të përditësuara. Në kryerjen e detyrave të tij, INSTAT ndjek parimet e përgjithshme të menaxhimit të cilësisë nga Kodi i Praktikës së Statistikave Evropiane (European Statistics Code of Practice).

Në kuadër të sigurimit të cilësisë statistikore, në përputhje me parimin nr. 4 “Cilësia Statistikore” të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT gjatë vitit 2022 ka ndërmarrë iniciativat e mëposhtme:

- Rritjen e kapaciteteve profesionale dhe ndërgjegjësimin të punonjësve të sistemit statistikor për menaxhimin e cilësisë përmes zhvillimit të trajnimeve të vazhdueshme mbi këtë fushë.
- Menaxhimin e kujdesshëm të risqeve, si dhe planifikimin në kohë të masave përkatëse parandaluese, thelbësore për PSZ.
- Auditin statistikor dhe vetë-vlerësimin i përcaktuar si rruga konkrete për identifikimin e pikave të forta dhe mundësive për përmirësim të cilësisë së një procesi apo produkti statistikor. Ky është një proces sistematik, i programuar, i pavarur, i dokumentuar, me anë të të cilit bëhet një vlerësim objektiv i hapave të ndjekur gjatë një procesi statistikor. Me synimin për të rritur përmirësimin e cilësisë së proceseve statistikore, prej vitit 2019 INSTAT ka nisur zbatimin konkret të këtyre aktivitetëve.
- Implementimin e GSBPM si një model reference. Nëpërmjet këtij modeli monitorohen afatet kohore të të gjitha proceseve statistikore, dokumentimi i tyre si dhe matja e kosto-efektivitetit për aktivitetet statistikore.
- Për të siguruar cilësinë e statistikave zyrtare dhe besueshmërinë e publikut në to, INSTAT ka ofruar Raportet e Cilësisë në nivelin e produkteve statistikore. Nëpërmjet tyre, përdoruesve u sigurohet informacion si edhe metadatat referenciale/strukture me format

standard në metodat dhe përkufizimet e aplikuara dhe në cilësinë e rezultateve statistikore. Struktura e Raporteve të Cilësisë bazohet në konceptin e cilësisë së Sistemit Evropian të Statistikave (ESS-SIMS) dhe në parimet lidhur me cilësinë e produkteve statistikore sipas Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane.

- Orientimin ndaj përdoruesit - INSTAT përpaket që të prodhojë statistika sa më afër nevojave të përdoruesve, përpaket të njohë dhe të përmbushë pritshmëritë e tyre dhe në këtë mënyrë të sigurojë përmbushjen e plotë të nevojave për të dhëna statistikore zyrtare. Matja e pritshmërisë së përdoruesve realizohet nëpërmjet Vrojtimi të Kënaqësisë së Përdoruesve;

- Orientimin ndaj punonjësit- INSTAT kujdeset për kualifikimin dhe trajnimin e vazhdueshëm të punonjësve me qëllim rritjen e kapaciteteve dhe kompetencave të tyre, duke ndikuar kështu në rritjen e motivimit dhe kënaqësisë së punonjësve të cilët kontribuojnë efektivisht në proceset e punës nëpërmjet Vrojtimin të Kënaqësisë së Punonjësve;

INSTAT gjatë vitit 2023, do të punojë në kuadër të menaxhimit të cilësisë si vijon:

- Në përputhje me parimin nr. 1 “Koordinimi dhe bashkëpunimi”, të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT dhe Eurostat sigurojnë koordinimin e të gjitha aktiviteteve për zhvillimin, prodhimin dhe shpërndarjen e Statistikave Evropiane në nivel të sistemit kombëtar statistikor dhe sistemit statistikor evropian, përkatësisht. Autoritetet statistikore bashkëpunojnë në mënyrë aktive në kuadër të partneritetit të Sistemit Statistikor Evropian, në mënyrë që të sigurojnë zhvillimin, prodhimin dhe shpërndarjen e statistikave evropiane.

- Në përputhje me parimin nr. 4 “Cilësia Statistikore”, të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT do të punojë në kuadër të përmirësimit të cilësisë statistikore. Puna do të fokusohet në: hartimin/përditësimin dhe publikimin e raporteve të cilësisë dhe metadatave për përdoruesit, dokumentimin e proceseve statistikore, rritjen e kapaciteteve profesionale dhe ndërgjegjësimin të punonjësve të SKS, auditin statistikor dhe vetë-vlerësimin, orientimin ndaj përdoruesve dhe punonjësve.

- Në përputhje me parimin nr. 9 “Ngarkesa ndaj të intervistuarve”, të Kodit të Praktikës së Statistikave Evropiane, INSTAT monitoron përmes dy treguesve bazë: numri i pyetësorëve që ndërmarrjet/familjet duhet të përgjigjen si dhe kohëzgjatja e intervistës.

- Në përputhje me parimin nr. 10 “Kosto dhe Efektiviteti”, të Kodit të Praktikave Evropiane, si edhe në përmbushje të rekomandimit nr. 19 të Peer Review, për krijimin e një sistemi gjithëpërfshirës që mundëson vlerësimin e kostove të proceseve dhe produkteve të aktiviteteve statistikore dhe për përdorimin e informacionit që rezulton për qëllime menaxhimi duke përfshirë edhe krahasimin e efikasitetit dhe kosto-efektivitetit, INSTAT ka ndërtuar një sistem gjithëpërfshirës që mundëson vlerësimin e kostove të proceseve dhe produkteve të aktiviteteve statistikore.

- Implementimi i Modelit të Përgjithshëm të Aktivitetit për Organizatat Statistikore (GAMSO), i cili plotëson Modelin e Përgjithshëm të Procesit Statistikor të Biznesit (GSBPM) me aktivitete shtesë të nevojshme për të mbështetur prodhimin statistikor. INSTAT do të zëvendësojë kornizën aktuale të vlerësimit të performancës (PAF) me GAMSO në

mbështetje të planifikimit të burimeve, zhvillimit dhe zbatimit të arkitekturave të biznesit, duke përfshirë përbërës të tillë si arkitekturat e aftësive dhe sistemet e menaxhimit të riskut.

Tabelat me poshtë paraqesin informacion mbi treguesit e performancës për secilën fushë statistikore.

Tabela nr. 13 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Sociale dhe Demografike”

	2017-2021	2023
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	15	16
Matja e kostos së aktiviteve statistikore	0	0
Auditi Statistikor	0	0
Pyetësi i vetëvlerësimit	0	1
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	14	15
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	0

Tabela nr. 14 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Ekonomike”

	2017-2021	2023
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	13	12
Matja e kostos së aktiviteve statistikore	0	0
Auditi Statistikor	1	0
Pyetësi i vetëvlerësimit	0	1
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	16	5
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	0

Tabela nr. 15 Menaxhimi i Cilësisë për Fushën “Statistikat Sektoriale”

	2017-2021	2023
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	9	23
Matja e kostos së aktiviteve statistikore	0	0
Auditi Statistikor	0	1
Pyetësi i vetëvlerësimit	1	0
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	11	15
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	1

Tabela nr. 16 Menaxhimi i Cilësisë për fushën “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain”

	2017-2021	2023
Dokumentimi sipas standartit GSBPM	9	4
Matja e kostos së aktiviteve statistikore	0	0
Auditi Statistikor	0	0
Pyetësi i vetëvlerësimit	1	0
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave	8	4
Raportet e cilësisë/metadatave sipas fushave të reja	1	0

Tabela nr. 17 Tregues të përgjithshëm

	2017-2021	2023
Niveli i kënaqësisë së përdoruesve të statistikave të prodhuara nga INSTAT	0.26	 0.0001
Përqindja e përdoruesve që shprehin besim/besueshmëri në statistikat kombëtare (në një Anketë)	0.96 %	 0.1
Ngarkesa e të intervistuarve pranë familjeve	Po	Po
Ngarkesa e të intervistuarve pranë ndërmarrjeve	Po	Po
Kohëzgjatja e intervistës mesatare në minuta	32.9	 32.9

VI. Integrimi evropian dhe bashkëpunimet ndërkombëtare

Integrimi Evropian

Instituti i Statistikave, ka punuar vazhdimisht dhe me prioritet për harmonizimin e statistikave zyrtare me standardet evropiane. Rekomandimet e progres-raporteve ndër vite për Kapitullin 18, rekomandimet e nënkomiteteve të ndryshme të Komisionit Evropian dhe të vlerësimeve të ndryshme nga Eurostatit për statistikën zyrtare, janë pjesë e planeve të punës të INSTAT-it, të cilat monitorohen dhe zbatohen rigorozisht. INSTAT-i si koordinator i Sistemit Kombëtar Statistikor, bashkërendon punën për ndjekjen dhe zbatimin e rregulloreve evropiane në prodhimin e statistikave zyrtare.

Konferenca ndërqeveritare midis Shqipërisë dhe BE-së, e cila u mbajt në Bruksel, më 19 Korrik 2022, u pasua me Takimin Shpjegues për Kapitullin 18 “Statistikat”, i cili u mbajt në Luksemburg me datë 16 Shtator. Në kuadër të këtyre zhvillimeve INSTAT ndau agjendën e takimit me agjencitë statistikore/institucionet, pjesë e Sistemit Kombëtar Statistikor dhe anëtarë të GNPIE, si dhe zhvilloi takime sipas fushave statistikore, për të diskutuar përmbajtjen në nivel të detajuar (artikulli/aneksi), të akteve komunitare të miratuara rishtazi nga KE (2019-2021), për të identifikuar pikat e dobëta dhe çështjet e mundshme për sqarim paraprak në Komisionin Evropian. Gjithashtu në bazë të acquie të Kapitullit 18, identifikoi ministrinë / institucionet për të marrë pjesë në takimin shpjegues dhe më pas bilateral.

Në kuadër të takimit bilateral, vijon intensivisht puna për procesin e Integrimit Evropian, ku në datat 27-28 Korrik 2022, INSTAT me mbështetjen e projektit SEI zhvilloi ëorkshopin simulues për përgatitjen e takimit bilateral për Kapitullin 18 “Statistikat”. Gjithashtu ka vijuar puna për përditësimin e dokumentave ligjorë dhe administrative, LGA dhe IAGA, të nevojshëm për të analizuar situatën aktuale të Kapitullit 18, si dhe planet në vijim.

Për vitin 2023 INSTAT do të fokusohet në identifikimin dhe priorizimin për përafrim të *acquis communautaire* në legjislacionin shqiptar duke konsideruar nevojat e vendit, si dhe detyrimet në kuadër të rekomandimeve të progres-raporteve, si dhe prioritetëve të Komisionit Evropian. Ky proces do të kërkojë një planifikim dhe përfshirje në Planin Kombëtar të Integrimit Evropian të burimeve të nevojshme njerëzore dhe financiare.

Aktualisht për vitin 2023, në PKIE aktuale 2022-2024, e cila përditësohet çdo fund viti, INSTAT ka parashikuar të përafrojë të plotë me Ligj, në tremujorin e II-të të vitit 2023, Rregulloren (BE) 2018/1091 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit e datës 18 korrik 2018 mbi statistikën e integruara të fermave dhe shfuqizimin e Rregulloreve (KE) Nr 1166/2008 dhe (BE) Nr 1337/2011, Projektligji "Për Censin e Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore".

Gjithashtu INSTAT do të përafrojë me harmonizim të pjesshëm, me Udhëzim i Drejtorit të Përgjithshëm të INSTAT vendimet dhe direktivat e mëposhtme;

- 2 projekt Udhëzime "Për zbatimin e rregullores për Vrojtimet Statistikore të Qumështit dhe të Nën-Produkteve Të Tij", në tremujorin e III-të të vitit 2023

- 2 projekt Udhëzime "Në mbështetje të implementimit të Sistemit Evropian të Llogarive Kombëtare", në tremujorin e IV të vitit 2023.
- 1 projekt Udhëzim "Për Zbatimin e Anketës së të Ardhurave dhe Nivelit të Jetesës" në tremujorin e IV të vitit 2023.

Në zbatim të udhërit nr. 94, datë 20.05.2019 për ngritjen, përbërjen dhe funksionimin e Grupeve Ndërinstitucionale të Punës për Integrimin Evropian,(GNPIE) Instituti i Statistikave, si drejtues dhe negociator i Kapitullit 18, do të vijojë organizimin e takimeve periodike të GNPIE-së për këtë kapitull.

Gjithashtu, mbështetur në VKM nr. 749, datë 19.12.2018 “Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e strukturës shtetërore përgjegjëse, për zhvillimin e negociatave dhe lidhjen e Traktatit të Aderimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian” si dhe në zbatim të Urdhërit të Kryeministrit të RSH, nr.113, datë 30.08.2019 “Për format e pjesëmarrjes, funksionimin dhe strukturën institucionale të platformës së partneritetit për integrimin evropian”, INSTAT ka ngritur “Tryezën e diskutimit të Kapitullit 18 “Statistikat”, ku do vijojë me takimet në kuadër të procesit të Integritimit Evropian. Aktualisht kjo tryezë ka 10 anëtarë, përfaqësues të Shoqërisë Civile.

Në kuadër të Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm, Instituti i Statistikave vazhdon të kushtojë një rëndësi të veçantë OZHQ-ve. Aktualisht INSTAT prodhon 56 indikatorë statistikorë, në linjë me metadatën e Kombeve të Bashkuara, të cilët përditësohen në platformën për OZHQ-të <http://instat.gov.al/al/sdgs/>, krijuar në bashkëpunim me PNUD-in. INSTAT gjithashtu ka përfshirë në planin e tij vjetor si dhe në planin 5 vjeçar të Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026, të cilët miratohet në parlament, prodhimin dhe monitorimin e OZHQ-ve, bazuar në burimet ekzistuese, vrojtime statistikore apo burime administrative, për të vijuar punën për prodhimin e indikatorëve në nivel rajonal dhe nivel qarku.

INSTAT paralelisht po punon edhe për rritjen e numrit të indikatorëve për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të BE-së, nëpërmjet transmetimit të të dhënave në Eurostat.

Në kuadër të kontributit ndërkombëtar, për Agjendën 2030 për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, parashikohet kontribut dhe pjesëmarrje në Komisionin Statistikor të Kombeve të Bashkuara që do të zhvillohet në Nju Jork në vitin 2023 si dhe në Forumin Botëror të të Dhënave të OKB-së, i cili pritet të organizohet në Kinë në vitin 2023.

Bashkëpunimet ndërkombëtare

Bashkëpunimi statistikor ndërkombëtar synon krahasueshmërinë e statistikave zyrtare me standardet e Bashkimit Evropian dhe Kombeve të Bashkuara. Qëllimi i këtij bashkëpunimi është forcimi i Sistemit Kombëtar Statistikor duke përshtatur metodologjinë dhe praktikën me *acquis* dhe duke i integruar ato në Sistemin Evropian të Statistikave. Bashkëpunimi ndërkombëtar i statistikave gjithashtu siguron mbështetje dhe asistencë në ndërtimin e kapaciteteve duke ndikuar në rritjen profesionale.

Një pjesë e konsiderueshme e zhvillimit të statistikave zyrtare është realizuar në kuadër të bashkëpunimit dhe mbështetjes së ofruar nga organizatat ndërkombëtare dhe kombëtare statistikore të vendeve anëtare.

Projektet në INSTAT financohen nga fondet IPA përmes IPA kombëtare dhe IPA shumëpërfitues, si dhe donatorët e tjerë. Aktualisht IPA II kombëtare mbështet zhvillimin e aktiviteteve në kuadër të Censit të Popullsisë dhe Banesave në Shqipëri, ku gjatë vitit 2023 do të fokusohet në procesin e mbledhjes së të dhënave në terren. Gjithashtu, në kuadër të programit IPA III, i cili është në fazë programimi, INSTAT-i ka plotësuar fishat e projekteve për dy fushat statistikore të identifikuar si nevoja prioritare përkatësisht Llogaritë Kombëtare dhe Statistikat e Bujqësisë.

Për sa i përket programit të IPA shumëpërfitues, mbështetja fokusohet në 9 fusha statistikore ku përfshihen: Statistikat e Financave të Qeverisë dhe Deficitit të Tepërt; Indekset e Harmonizuara të Çmimeve të Konsumatorit (HICP) dhe Indeksi i Çmimeve të Banesave (HPI); Statistikat e Çmimeve; Statistikat Afatshkurtra të Biznesit; Anketa e Forcës së Punës; Llogaritë Ekonomike në Mjedis, Statistikat e Mbetjeve; Menaxhimi i Cilësisë; si dhe Metadata. Periudha e zbatimit të kontratës ka filluar më 01.09.2021 dhe përfundon më 31.03.2024. Objektivi i përgjithshëm i programit është të përgatisë Sistemin Kombëtar Statistikor në Shqipëri në kuadër të procesit të anëtarësimit në BE duke përshtatur metodologjitë me *acquis communautaire*, duke i integruar dhe harmonizuar ato në Sistemin Europian të Statistikave.

Në lidhje me projektet e financuara nga donatorë të tjerë, pjesa më e madhe e mbështetjes është ofruar nga Sida (Agjencia Suedeze për Bashkëpunim Ndërkombëtar), e cila gjatë vitit 2023 do të mbështesë procesin e mbledhjes së të dhënave, si dhe aktivitete të tjera operationale për Censin e Popullsisë dhe Banesave. Zyra e Bashkëpunimit Zviceran për Zhvillim dhe Bashkëpunim (SDC) në bashkëpunim me Zyrën Federale të Statistikave (FSO) ka mbështetur INSTAT-in nëpërmjet projektit SALSTAT duke kontribuar në rritjen e kapaciteteve të stafit të bashkive mbi njohuritë në statistikat zyrtare dhe SKS. Gjithashtu, nëpërmjet mbështetjes së SALSTAT janë siguruar video-projektorë, printera dhe mirëmbajtja e lokacionit sekondar (*back up maintaince*) për Pilotin e dytë të Censit. Aktualisht INSTAT është në proces finalizimi të marrëveshjes ndërmjet INSTAT, SDC dhe FSO për fazën e dytë 2022-2026. Objektivi i projektit do të jetë ngritje kapacitetesh jo vetëm për stafin e bashkive dhe zyrave rajonale, por edhe të përfaqësuesve të agjencisë për mbështetjen e vetëqeverisjes vendore me qëllim krijimin e njësive statistikore në nivel bashkie.

Aktualisht INSTAT është në bisedime me Programin e Kombeve të Bashkuara për Zhvillim në Shqipëri, UNDP, për një Iniciativë në lidhje me një projekt “Support to SDG Financing” një projekt që fokusohet në financimin e Agjendës 2030 dhe mbrojtjes sociale për shtresat vulnerabël. Kjo mbështetje synon përditësimin e SDG tracker-it, për të ofruar një vizualizim më të mirë të indikatorëve që janë mbledhur për çdo SDG dhe për të nxjerrë në pah trendin e progresit të indikatorit.

VII. Burimet financiare dhe njerëzore

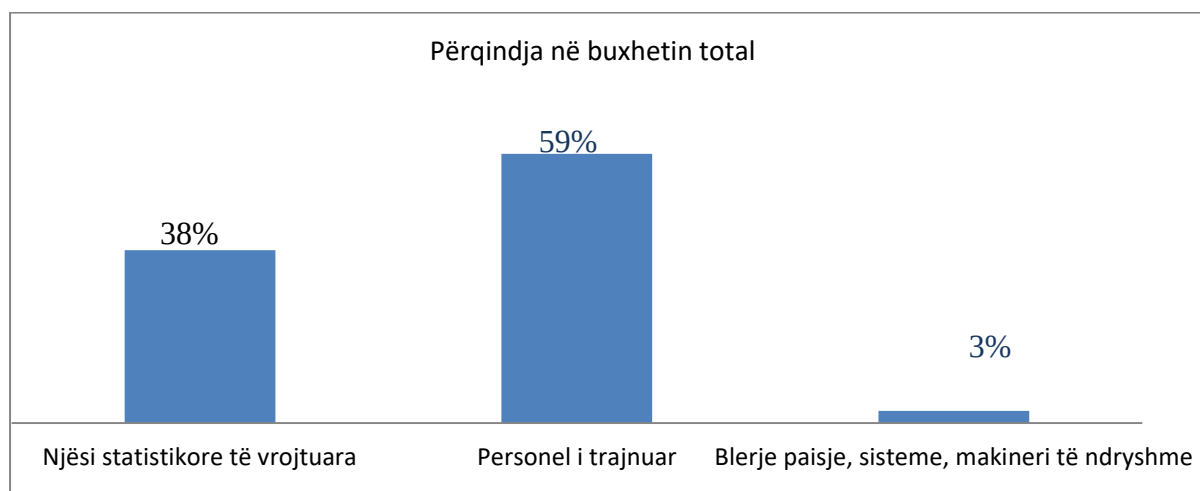
Për zbatimin e Planit Vjetor 2023 është parashikuar buxheti i INSTAT dhe stafi shtesë i nevojshëm për realizimin apo përmirësimin e aktiviteteve statistikore.

Tabela nr. 18 Parashikimi i buxhetit të INSTAT për çdo fushë statistikore, si dhe për zëra të tjerë

Produkti		2023	000/lekë
1	Njësi statistikore të vrojtura		223,639
a.	Statistikat Sociale dhe Demografike		78,215
b.	Statistikat Ekonomike		60,025
c.	Statistikat Sektoriale		43,640
d.	Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain		2,110
e.	Shërbime për të tretë (B.SH)		39,649
2	Personel i trajnuar		348,361
3	Blerje paisje, sisteme, makineri të ndryshme		15,600
4	Financim i huaj		
Totali			587,600

*Shënim: Buxheti sipas tavaneve buxhetore (PBA 2020-2023; 2023-2026)

Paraqitja e zërave financiarë sipas përqindjes që zënë në buxhetin total rezulton të jetë si në grafikun e mëposhtëm:

Përsa i përket burimeve njerëzore të nevojshme për realizimin e Planit Vjetor 2023, si shumatore e nevojave të shprehura për çdo fushë statistikore, është parashikuar një shtesë me 18 punonjës. Ky numër është në përputhje me parashikimin e Programit të Statistikave Zyrtare për vitin 2023.

VIII. Analiza SWOT

Analiza SWOT (pikat e forta, të dobëta, mundësitë dhe kërcënimet) është një kornizë e përdorur për të vlerësuar pozicionin e institucioneve prodhuese të statistikave zyrtare dhe për të zhvilluar programin nga ana strategjike. Analiza vlerëson faktorët e brendshëm dhe të jashtëm, si dhe potencialin aktual dhe të ardhshëm. Ky instrument është krijuar për të lehtësuar vështrimin realist, të bazuar në fakte, të drejtuar nga të dhënat në pikat e forta dhe të dobëta të Sistemit Kombëtar Statistikor dhe institucioneve mbështetëse.

Analiza SWOT përfshin klimën në të cilën funksionon Sistemi Kombëtar Statistikor, duke vënë në qendër INSTAT-in, si institucioni përgjegjës për koordinimin dhe monitorimin e ecurisë dhe performancës së këtij sistemi. Duke marrë parasysh kuadrin ligjor, ambientin dhe kulturën statistikore të institucioneve prodhuese dhe atyre furnizuese me të dhëna administrative, INSTAT-i ka vlerësuar kapacitetin, mekanizmat dhe burimet e nevojshme për të garantuar zbatimin e suksesshëm të aktiviteteve të parashikuara në program.

Një ndihmë të madhe për analizën kanë dhënë dhe japin raportet periodike të vlerësimit, të hartuara nga ekspertët e Eurostatit (*Peer Reviews*), përfshirja e statisticienëve në forumet ndërkombëtare dhe asistencë e huaj për aktivitete të veçanta statistikore.

Në këtë këndvështrim, analiza SWOT hartohet si vijon:

PIKAT E FORTA

- **Legjislacion i përafruar.** Ligji nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare” është përafruar me Rregulloren (BE) 223/2009 “Për statistikat Evropiane”, e ndryshuar, në interes të formalizimit të Sistemit Kombëtar Statistikor, rolit aktiv të përdoruesve dhe ndërtimit të instrumenteve monitoruese/raportuese. Kjo kornizë mundëson zbatimin e parimeve themelore të statistikave zyrtare, duke garantuar besueshmërinë dhe konfidencialitetin statistikor.
- **Staf i kualifikuar, i njohur për profesionalizmin dhe eksperiencën.** Personeli i sistemit statistikor, veçanërisht i INSTAT-it, gëzon kapacitetet profesionale jo vetëm në fushat statistikore, por edhe në ato mbështetëse, si teknologji informacioni dhe administrative.
- **Strukturë trajnimi.** Qendra e Trajnimit, sipas kërkesave të ligjit për statistikat zyrtare, ka mundur përgatitjen e trajnerëve dhe moduleve më të rëndësishme për të rritur kapacitetet profesionale të statisticienëve. Trajnimet ofrojnë njohuri mbi harmonizimin dhe standardet e akteve ndërkombëtare, njohuri teknike për disa fusha statistikore dhe njohuri themelore në aspektin menaxherial/lidership.
- **Mbështetje ndërkombëtare.** Sistemi Kombëtar Statistikor mbështetet nga programet e Bashkimit Evropian dhe të disa vendeve anëtare për kryerjen e sukseshme të aktiviteteve statistikore si dhe modernizimin e fazave të ndryshme të procesimit. Njëkohësisht, mbështetja ka ndihmuar në proceset e vlerësimit të performancës për të evidentuar pikat që kanë nevojë për ndërhyrje përmirësuese në të ardhmen.
- **Mandat i konsoliduar për aksesin në të dhëna.** Legjislacioni për statistikat zyrtare ngarkon çdo institucion publik, mbajtës i të dhënave administrative, të furnizojë prodhuesit e statistikave zyrtare me informacionin e duhur vetëm për qëllime statistikore.

- **Infrastrukturë moderne IT.** Me mbështetjen e donatorëve dhe partnerëve është mundësuar ndërtimi i sistemeve IT në përputhje me kërkesat e kohës, si dhe rritja e kapaciteteve profesionale të stafit IT. Aftësia e stafit IT dhe monimtorimi i vazhdueshëm i përparimeve teknologjike mundësojnë vendosjen në të njëjtin nivel me më të përparuarit.
- **Marrëdhënie ndërkombëtare.** Prodhuesit e statistikave zyrtare janë në gjendje të bashkëpunojnë me partnerët e huaj për projekte të ndryshme rajonale dhe më gjerë si dhe të kontribuojnë në nxjerrjen e udhëzimeve përmirësuese për prodhim statistikor. Nga ana tjetër, bashkëpunimet kanë ndikuar në rritjen e njohurive nëpërmjet shkëmbimit të eksperiencave.
- **Konfidencialiteti i të dhënave.** Për të rritur besueshmërinë e individëve, INSTAT dhe prodhuesit e tjerë të statistikave zyrtare kanë ndërtuar infrastrukturën e duhur ligjore dhe teknike për të garantuar trajtimin e të dhënave të tyre si konfidenciale dhe në përputhje me legjislacionin për mbrojtjen e të dhënave personale.
- **Këshilli i Statistikave si zëri i përdoruesve.** Përdoruesit e statistikave zyrtare janë klienti i produkteve statistikore. Këshilli i Statistikave përbëhet nga përfaqësues të përdoruesve kryesorë në vend. Zëri i tyre ndihmon në proceset e planifikimit statistikor dhe monitorimit të performancës së sistemit.
- **Cilësia statistikore.** Përdorimi i instrumenteve GSBPM, Metadata, SIMS dhe Raportet e Cilësisë, shërbejnë jo vetëm për përmirësimin e cilësisë së aktiviteteve statistikore, por edhe për rritjen e transparencës së prodhuesve në lidhje me publikun.
- **Plani i vazhdimësisë.** Për arsye të eksperiencës negative të shkaktuar nga shkaqet madhore, tërmetet dhe pandemia, INSTAT ka hartuar Planin e Vazhdimësisë për reagimin e institucionit në rast të ndeshjes së pengesave të tilla në të ardhmen.
- **Mbështetje e qeverisë mbi besueshmërinë në të dhënat statistikore zyrtare.** Këshilli i Ministrave, nëpërmjet VKM nr. 650, datë 10.11.2017, ka shpehur angazhimin e tij për të respektuar kërkesat e standardeve evropiane dhe parimet statistikore, ka garantuar ruajtjen e pavarësisë profesionale të INSTAT-it dhe alokimin e burimeve të nevojshme financiare dhe njerëzore për kryerjen e aktiviteteve statistikore të programit.

PIKAT E DOBËTA

- **Burime të pamjaftueshme.** Burime të pamjaftueshme njerëzore nuk mundësojnë përmbushjen e kërkesave në rritje për statistika zyrtare.
1. **Lëvizja e stafit.** Politikat e motivimit të institucionit nuk mjaftojnë për të minimizuar lëvizjet/largimet e stafit, të cilat ndikojnë në vonesa në prodhimin dhe shpërndarjen e statistikave zyrtare.
- Duke patur parasysh kapacitetet e sektorit privat, institucionet publike të cilat merren me prodhim statistikor nuk janë në gjendje të mbajnë stafin për të cilët është investuar në vite për aftësi profesionale.
 - **Sistemi i trajnimit jo i konsoliduar.** Sistemi nuk është i zhvilluar akoma në formë të tillë që të ndikojë sa duhet në zhvillimin e kapaciteteve profesionale dhe menaxheriale.

- **Auditi statistikor.** INSTAT, nën cilësinë e institucionit përgjegjës për të garantuar zbatueshmërinë e parimeve statistikore, nuk zotëron kontroll të mjaftueshëm mbi cilësinë e të dhënave të ofruara nga institucionet publike dhe prodhuesit e tjerë të statistikave zyrtare, kryesisht mbi saktësinë, përpikmërinë, afatin kohor, etj.
- **Edukimi statistikor.** Mangësitë në njohuritë statistikore ndikojnë negativisht në interpretimin e drejtë të treguesve statistikorë nga grupet e interesit, siç janë përdoruesit dhe media. Për këtë, trajnimi i përdoruesve për fusha të ndryshme të statistikës do të ndikonte në rritjen e shkallës së interpretimit dhe analizave të informacionit statistikor.
- **Forma të pamjaftueshme komunikimi me aktorët.** Format e komunikimit me aktorët kryesorë duhet të zhvillohen më tej. Duhet punuar veçanërisht për një komunikim më të mirë me institucionet që sigurojnë të dhënat administrative.
- **Shpërndarja e informacionit statistikor.** Disponimi i një kalendari publikimi nuk është i mjaftueshëm për të patur një politikë të qartë shpërndarjeje të statistikave zyrtare. Prandaj, duhen ndërmarrë veprime të tjera zhvilluese për të përcaktuar mënyrat më të mira të publikimit dhe transmetimit prodhimit statistikor, për të vendosur në format PDF të gjitha të dhënat e prodhuara, etj.

MUNDËSITË

- **Integrimi Evropian.** Hapja e negociatave për anëtarësim në BE do të rrisë nevojën për më shumë statistika reale dhe të besueshme. Partneriteti midis INSTAT-it dhe Eurostatit në këtë drejtim, krijon dhe premton mundësi për shkëmbime frytdhënëse të eksperiencave më të mira. Procesi i integrimit ndihmon gjithashtu personelin të rrisë shkallën e ndërgjegjësimit drejt standardeve evropiane. Nga ana tjetër, përafrimi me *acquis communautaire* ndikon në forcimin e legjislacionit të statistikave zyrtare dhe konsolidimin e Sistemit Kombëtar Statistikor.
- **Modernizimi i teknologjisë.** Përparimet në teknologjitë e informacionit sjellin përmirësime në sistemet e komunikimit midis INSTAT-it, furnizuesve me të dhëna administrative dhe përdoruesit.
- **Procesi zhvillimor për cilësinë statistikore.** Përmirësimet në aspektin e cilësisë së statistikave që prodhon sistemi, ndikojnë në zbatimin e parimeve statistikore si dhe transparencën e besueshmërinë e publikut në to.
- **Përmbushje e kërkesave.** Statistikat zyrtare të prodhuara do të mbështesin politikbërësit për hartimin e dokumenteve strategjike, politikave makroekonomike dhe sociale si në nivel kombëtar ashtu edhe rajonal.

KËRCËNIMET

- **Moszbatimi i detyrimeve që rrjedhin nga ky Program** nga të gjithë aktorët, si: mosrespektimi i afateve kohore për dërgimin e të dhënave dhe informacioni jo i plotë nga njësitë statistikore dhe siguruesit e të dhënave administrative, do të sillte vonesë në zbatimin e aktiviteteve statistikore sipas afateve të parashikuara dhe mangësi në sasinë dhe cilësinë e treguesve.

- **Mungesa e strukturave statistikore** si dhe rishikimi i herëpashershëm i strukturës organizative në ministritë e linjës dhe institucionet e tjera që sigurojnë të dhënat administrative, rrezikon zbatimin cilësor të këtij programi.
- **Mungesa e burimeve financiare dhe njerëzore** mund të rrezikojë moskryerjen e vrojtimeve të parashikuara në këtë Program.
- **Mospërdorimi i klasifikimeve të njëjta në të gjitha institucionet.** Nëse nuk do të arrihet përdorimi i klasifikimeve të parashikuara të implementohen gjatë zbatimit të këtij programi, atëherë kjo do të sillte mospërputhshmërinë e të dhënave për të njëjtët tregues.
- **Sulmet kibernetike** mund të çojnë në cënim të konfidencialitetit statistikor (cënim të sigurisë së mbrojtjes së të dhënave/ dhe në sistemin SIMONA).
- **Mospërafrimi i akteve me acquis communautaire** cënon mosrealizimin e programit sipas standardeve evropiane, duke penguar/vonuar procesin e integritetit në fushën e statistikave.

VIX. Analiza e risqeve dhe problemet e pritshme për kryerjen e aktiviteteve

Secili aktivitet statistikor i parashikuar në Programin Vjetor 2023 dhe pasqyruar në Aneksin 1 të këtij plani, shoqërohet edhe me problematikat dhe nivelin e risqeve të mundshme që mund të ndikojnë në performancën e aktiviteteve. Në vështirimin e përgjithshëm të aneksit, konstatohet se ka një ngjashmëri në tematikat e risqeve të aktiviteteve, pavarësisht fushës apo temës në të cilën ata parashikohen kryesisht në vonesat në sigurimin e të dhënave, mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për të dhënat administrative/vrojtimet statistikore, transmetimin e të dhënave, nivelin profesional, burimet financiare dhe njerëzore për kryerjen e aktiviteteve dhe lëvizjet e stafit. Ndër risqet e analizuara është dhe pezullimi/vonesa të mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale.

Tabela nr. 19 Risqet dhe nivelet e tyre për secilën fushë statistikore

Fusha statistikore	Risku	Niveli i riskut: 1-3 i ulët 4-6 i mesëm 7-9 i lartë
1 “Statistikat Demografike dhe Sociale”	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore/ Pandemi Globale	6
	Vonesa në procesin e grumbullimit të të dhënave nga burimet administrative si dhe nga Anketa e Forcave të Punës për vlerësimin e migracionit	3
	Mospërmbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për të dhënat administrative/vrojtimet statistikore	6

2 “Statistikat Ekonomike”	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	6
	Pezullimi/vonesa e prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e largimit të stafit	6
	Mospërbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për vrojtimit statistikore	6
	Ndryshim i bazës ligjore të burimit administrativ	5
	Procesimi elektronik jo i saktë nga SIFQ për konsolidimin e të dhënave dhe gjenerimin e raporteve financiare	9
3 “Statistikat Sektoriale”	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	4
	Vonesa të tjera në procesin e grumbullimit, kontrollit dhe hedhjes së të dhënave	4
	Mospërbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për vrojtimit statistikore dhe për të dhënat administrative	4
	Gabime të bëra nga stafi ekspert gjatë përpunimit dhe nxjerrjes së rezultateve.	3
	Mospajisja e sistemeve të mbledhjes së të dhënave me gjithë funksionet e nevojshme	3
	Probleme me sistemin CAPI gjatë mbledhjes së të dhënave	4
	Mungesa e stafit përgjegjës në agjencitë e tjera statistikore	3
4 “Statistikat e Mjedisit dhe Multidomain	Pezullimi/vonesa e mbledhjes, prodhimit dhe shpërndarjes të statistikave zyrtare si pasojë e Fatkeqësive natyrore / Pandemi Globale	4
	Vonesa të tjera në procesin e grumbullimit, kontrollit dhe hedhjes së të dhënave	4
	Mospërbushja e kriterëve të cilësisë si: saktësia, përpikmëria dhe krahasueshmëria, për vrojtimit statistikore	4
Censi i Popullsisë dhe Banesave	Pezullimi/vonesa e mbledhjes së të dhënave në terren dhe kontrollin e të dhënave si pasojë e Fatkeqësive natyrore/ Pandemi Globale	7
	Mosvlerësimi i duhur i elementeve për përmirësim nga piloti	7
	Mosaprovimi në kohë i pyetësorit si pasojë e vonesave në miratimin e planit vjetor të INSTAT	9
	Mungesa e cilësisë së të dhënave të mbledhura në terren	5
	Mosigurimi në kohë i pajisjeve për mbledhjen e të dhënave	7
	Vonesa në marrjen në dorëzim të materialeve të Censit	4
	Rritja e çmimeve si pasojë e krizës globale	7
Censi i Bujqësisë dhe Fermave Bujqësore	Ndërprerja e proceseve të Cens për shkak të forcave madhore, pandemi globale, etj;	7
	Mungesa e burimeve financiare për realizimin e aktiviteteve të nevojshme për realizimin e Censit	7
	Mosmiratimi në kohë i kornizës ligjore rrezikon organizimin e gjithë aktivitetit të Censit	7

Për reduktimin e risqeve, INSTAT ka ndërmarrë një sërë iniciativash të cilat kanë të bëjnë me formalizimin e veprimtarive të planifikimit, zbatimit, monitorimit dhe raportimit të aktiviteteve statistikore. Gjithashtu, për të reduktuar vonesat në transmetimin e informacionit,

si dhe për të përmirësuar cilësinë e të dhënave administrative që sigurohen nga institucionet prodhuese, gjatë vitit 2023, INSTAT ka negociuar me institucionet publike marrëveshje mirëkuptimi duke përcaktuar detyra dhe përgjegjësi të qarta ndër-institucionale, ngritje grupesh pune dhe përcaktimin e formave dhe afateve të transmetimit të të dhënave të nevojshme.

Ndikim të drejtpërdrejtë në reduktimin e risqeve kanë edhe aktivitetet zbatuese për arritjen e objektivave strategjike të zhvillimit të Sistemit Kombëtar Statistikor, të reflektuara në Seksionin II të këtij dokumenti.

IX. Notë shpjeguese për përdorimin e Aneksit 1

Aneksi 1 i Planit Vjetor 2023 është hartuar sipas klasifikimit të përcaktuar në Shtojcën 1 të ligjit të statistikave zyrtare (Fushë / temë / nëntemë) duke ndjekur përmbajtjen e Programit të Statistikave Zyrtare 2022-2026 për çdo modul. Përputhja e moduleve me temën është në linjë me klasifikimin statistikor të Compendium 2019 të Eurostat. Çdo aktivitet statistikor i parashikuar për një temë të caktuar, shoqërohet me kolona të cilat tregojnë:

- Kodi i aktivitetit;
- Emërtimi i aktivitetit;
- Lloji i aktivitetit
- Periodiciteti;
- Treguesit Statistikorë
- Afati i grumbullimit të të dhënave;
- Afati i përpunimit të të dhënave
- Afati i publikimit të rezultateve;
- Institucionet përgjegjëse për furnizimin me të dhëna;
- Institucioni përgjegjës për aktivitetin;
- Risku i pritshëm;
- Niveli i riskut;
- Burimi financiar për mbulimin e aktivitetit.

Shkurtime "D", "M", "T" dhe "V" kanë kuptimin përkatës:

<i>D</i>	- Ditë
<i>M</i>	- Muaj
<i>T</i>	- Tremujor
<i>V</i>	- Vit

Periudhë reference do të thotë periudha së cilës i referohen të dhënat e grumbulluara apo rezultatet e publikuara

Shembull I: 1.1.1.1 Statistikat e Popullsisë

Në kolonën "Afati i grumbullimit të të dhënave" rezulton "V+14 D". Kjo do të thotë se grumbullimi i të dhënave mbyllet 14 ditë pas përfundimit të vitit referencë.

P.sh. Për vitin referencë 2021, afati i grumbullimit të të dhënave është data 14 Janar 2022.

Në kolonën "Afati i përpunimit të të dhënave" rezulton "V+70 D". Kjo do të thotë që të dhënat përpunohen brenda datës 11 Mars, 2022.

Në kolonën "Afati i publikimit të rezultateve" rezulton "V+84 D". Kjo do të thotë se rezultatet do të publikohen 84 ditë pas mbylljes së vitit referencë. Nëse viti referencë është 2021, atëherë publikimi i rezultateve do të jetë me 25 Mars 2021.

Shembull II: 3.7.2.1 Vrojtimet e Matjes së Fuqisë Blerëse

Në kolonën "Afati i grumbullimit" rezulton "V". Kjo do të thotë se të dhënat do të grumbullohen brenda periudhës referencë "V".

Shembull III: 3.8.3.1 Statistikat e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit në ndërmarrje

Në kolonën “Afati i grumbullimit” rezulton “Dita e 98 e V”. Kjo do të thotë që të dhënat grumbullohen brenda vitit referencë, përkatësisht në ditën e 98 të tij.

IX. Aneksi 1

Aktivitetet statistikore për vitin 2023.

X. Aneksi 2

Dita dhe Aktivitetet e Censit të Popullsisë dhe Banesave

XI. Aneksi 3

Struktura e Pyetësorit të Censit të Popullsisë dhe Banesave